

Uzaktan Eğitim Sürecinde İngilizce Öğretmenlerinin Görüşlerinin Değerlendirilmesi: Nitel Bir Analiz ¹

Güler SHAIKH² Faysal ÖZDAŞ³

Gönderim Tarihi: 10.02.2022

Kabul Tarihi: 23.03.2022

Yayın Tarihi: 19.04.2022

Öz: Dünya Sağlık Örgütü (WHO), Coronavirüs hastalığını (Covid-19) yeni keşfedilen bir virüsün neden olduğu bulaşıcı bir hastalık olarak tanımlamış ve artan vakalar sonucunda ülkeler uzaktan eğitime geçiş yapmıştır. Türkiye de salgından etkilenmiş ve zorunlu uzaktan eğitime başlamıştır. Bu çalışma, İngilizce öğretmenlerinin uzaktan eğitim sürecine ilişkin görüşlerinin değerlendirilmesini dikkate alarak "uzaktan eğitim" konusunda önerilerde bulunmayı amaçlamıştır. Araştırmada nitel verilerin toplanması için yarı yapılandırılmış görüşme formları ile ilkökul, ortaokul ve liselerde görev yapan 80 İngilizce öğretmenin görüşü alınmıştır. Araştırmada nitel araştırma desenlerinden olgubilim deseni kullanılmıştır. Araştırmaya göre İngilizce öğretmenleri uzaktan eğitim sürecinde altyapı ve teknik sorunlar başta olmak üzere planlama ve katılım gibi farklı sorunlarla karşılaşmışlardır. İngilizce öğretmenleri sürece ayak uydurmak, öğrencilerin başarılarını ve motivasyonlarını artırmak için hazırlık çalışmaları, etkili ve eğlenceli paylaşımlar, iletişim ve teknolojiyi kullanma gibi farklı stratejiler kullanmışlardır. Araştırmada İngilizce öğretmenlerinin uzaktan eğitim sistemini etkili ve verimli bulmadıkları sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Uzaktan eğitim, Covid-19 salgını, Öğretmen görüşleri

An Evaluation of English Teachers' Views in the Distance Education Process: A Qualitative Analysis

Abstract: The World Health Organization (WHO) defined the Coronavirus disease (Covid-19) as an infectious disease caused by a newly discovered virus, and as a result of increasing cases, countries switched to distance education. Turkey had also been affected by the epidemic and had switched to compulsory distance education. This study aimed to make suggestions about "distance education" by considering "evaluation of English teachers' views on the distance education process. In the study, the opinions of 80 teachers were taken with semi-structured interview forms to collect the qualitative data. Interview forms were created using the maximum variation sampling method, one of the purposeful sampling methods. According to the results of the research, teachers encountered different problems such as planning and participation, especially infrastructure and technical problems in the distance education process. Teachers also used different strategies such as preparation, effective and entertaining sharing, communication and using technology to keep up with the process, increase students' success and their motivation. It was concluded that English teachers did not find the distance education system effective and efficient.

Keywords: Distance education, Covid-19 pandemics, Teacher opinions

GİRİŞ

Uzaktan eğitim, Dünya'da ortaya çıkan durumlara paralel olarak gelişmeye devam etmektedir. Uzaktan eğitim, özellikle günümüzde hala etkisini yitirmeyen Covid-19 salgını sonrası eğitim sisteminin vazgeçilmez bir unsuru haline geldi. Hızla yayılan bu salgın yüzünden 200'e yakın ülke salgının yayılmasını azaltmak için eğitim kurumlarını geçici olarak kapatmaya karar verdi. Covid-19 salgını dünya çapında tüm eğitim sistemlerini etkiledi ve okulların, üniversitelerin ve kolejlerin neredeyse tamamen kapanmasına neden oldu. Okulların, kolejlerin ve üniversitelerin kapatılması yalnızca dünyanın her yerindeki öğrencilere yönelik öğretimi kesintiye uğratmakla kalmadı bu

¹ Bu çalışma 2021 yılında Doç. Dr. Faysal ÖZDAŞ danışmanlığında yürütülmüş olan yüksek lisans tezinden üretilmiştir

² Bilim Uzmanı, Milli Eğitim Bakanlığı, Türkiye, gulershaikh@gmail.com ORCID: 0000-0002-1094-6110

³ Mardin Artuklu Üniversitesi, Türkiye, faysalozdas@artuklu.edu.tr, ORCID: 0000-0002-2261-9504

kapanış aynı zamanda önemli bir değerlendirme dönemine denk geldi. Dolayısıyla birçok sınav ertelendi veya iptal edildi (Burgess ve Sievertsen, 2020). Bu durum milyonlarca öğrencinin eğitim hayatını etkiledi (Özer, 2020). Salgından etkilenen ülkeler eğitimin aksamaması için uzaktan eğitim uygulamaya başladılar. Okulların kapanmasına yanıt olarak UNESCO, okulların ve öğretmenlerin öğrencilere uzaktan ulaşmasını ve eğitim kesintisini sınırlamak için uzaktan eğitim programlarını, açık eğitim uygulamalarını ve platformlarını kullanılmalarını tavsiye etti (UNESCO, 2020).

Bozkurt ve Sharma (2020), uzaktan eğitimin her zaman eğitim için alternatif ve esnek bir seçenek olduğunu, ancak salgın sürecinde uygulanan acil durum uzaktan eğitimin bir zorunluluk haline geldiğini belirtmektedirler. Ayrıca acil durum uzaktan eğitimin uygulanmasında farklı stratejiler kullanılması gerektiğini ve sürece farklı önceliklerle yaklaşılmasını vurgulamaktadırlar. Elbette, zorunlu uzaktan eğitim birçok farklı sorunun ortaya çıkmasına neden olmaktadır. Özellikle teknolojiye erişim eksikliği veya hızlı, güvenilir internet erişiminin olmaması, kırsal kesimde yaşayan ve dezavantajlı ailelerden gelen öğrencilerin eğitim almalarını engellemektedir (Daimary, 2020; Jena, 2020; Mahundu, 2020). Öte yandan, pedagojik zorluklar, temelde öğretmenlerin ve öğrencilerin dijital becerilerinin eksikliği, yapılandırılmış içeriğin olmaması, öğrencilerin etkileşim ve motivasyon eksikliği zorunlu uzaktan eğitimin önemli sorunları arasında sayılmaktadır (Ferri, Grifoni ve Guzzo, 2020). Salgın sürecinde açık ve uzaktan eğitimde sadece niceliğin değil, aynı zamanda niteliğin de önemli olduğu ortaya çıkmıştır. Uzaktan eğitim sadece eğitimcilerin değil tüm kesimlerin ilgi odağı olmuştur (Can, 2020).

Uzaktan eğitimde öğrenme ve öğretmeyle ilgili araştırmalar, uzaktan eğitimin, öğrencilerin internete ve bilgisayarlara sürekli erişimleri varsa ve öğretmenler çevrimiçi öğretime yönelik eğitim ve destek aldıysa etkili olduğunu göstermektedir. Etkililik için gerekli olan bu gereksinimler ve beceriler çoğu kişi için büyük ölçüde eksik olduğundan, salgın sırasında uzaktan eğitim, öğretim ve öğrenmeyi engellemiştir (García ve Weiss, 2020). Eğitimcilerin uzaktan eğitim metodu ile ders vermeye başladıklarında karşılaştıkları temel sorunlardan biri kamera karşısında ders verecek olmalarının verdiği kaygı ve tecrübesizlik olmuştur (Yeşilfidan, 2019). Türkiye’de üniversite çalışanlarıyla yapılan bir araştırma sonucu, çalışanların uzaktan eğitim sürecinde en çok zorlandıkları durumun öğretim elemanlarının eğitimi olduğunu göstermektedir (Durak, Çankaya ve İzmirli, 2020).

Covid-19 salgını, toplumları hem eğitim açısından hem de ölümlerin ve vakaların devam etmesi nedeniyle psikolojik olarak olumsuz etkilemektedir. Hong Kong’da yapılan bir araştırma salgının en önemli etkisinin belirsizlik olduğu ve "Zoom ile yaşamak, WEB seminerlerinden öğrenmek" gibi sözlerde ifade edilen yeni gerçeklerin insanların hayatına girdiği, "zamanında bilgilendirileceksiniz", "bir sonraki duyuruya kadar sakin kalın" gibi duyurulara maruz kalan insanların sıkışıp kaldığı, ancak işlerin devam ettiği sonucuna ulaşmıştır (Jung, Horta ve Postiglione, 2021). Diğer bir araştırma, üniversite öğrencilerinin çalışmalarını etkileyen Covid-19 salgını nedeniyle anksiyete ve depresyon semptomları yaşadıklarını göstermiştir (Kaparounaki vd., 2020). Diğer bir araştırma, ekonomik etkilerin ve günlük yaşam üzerindeki etkilerinin yanı sıra akademik faaliyetlerdeki gecikmelerin öğrencilerde anksiyete belirtileri ile pozitif ilişkili olduğunu göstermiştir (Cao vd., 2020). Dolayısıyla bu durumun kısa ve uzun vadede eğitim başta olmak üzere birçok soruna neden olmaya devam edeceği vurgulanmaktadır (Akat ve Karataş, 2020). Öte yandan Covid-19 salgınından etkilenen ülkeler bu süreci en iyi şekilde atlatabilmek için farklı stratejiler ve politikalar uygulamaya çalışmışlardır (Daniel, 2020; Kavuk ve Demirtaş, 2021; Özer, 2020).

Covid-19 sürecinde zorunlu uzaktan eğitim, öğrenciler, ebeveynler, öğretmenler ve toplulukların dinamikleri üzerindeki etkileri, araştırmacılardan sadece bugünü anlamak için değil, aynı zamanda gelecekteki kriz dönemlerini göz önünde bulundurarak yeni senaryolar ve alternatifler tasarlamak için çalışmalar yapmalarına olanak sağlamaktadır (Grandisoli ve Jacobi, 2020; Toquero, 2020). Bu nedenle, araştırmacılar, eğitim politikacılarının yaptığı mevcut seçimlerin Covid-19 eğitimi ve çevrimiçi öğrenmeyi nasıl etkileyebileceğini yansıtmak için iyi bir fırsat elde etmişlerdir (Teräs vd., 2020). Başka bir araştırma, Covid-19'un gerçekten de eğitim sektöründe eksik olarak algılanan yenilikçi bir duruşu ortaya çıkardığını göstermektedir (Ellis, Steadman ve Mao, 2020).

Uzaktan eğitime geçiş birçok eğitimci ve öğrenen için hızlı alınmış bir karar olsa da bazı olumlu sonuçlar ortaya çıkardığı belirtilmektedir. Öğrenciler çevrimiçi sınıfların yeni dünyasına uyum sağlamaya çalışmaktadırlar (Armstrong-Mensah, Ramsey-White, Yankey ve Self-Brown, 2020). Yapılan bir çalışma, dünya çapındaki kilitlenme ve çevrimiçi öğrenmeye geçişin ortasında, öğrencilerin en çok öğretim kadrosu ve üniversitelerin halkla ilişkilerden sağlanan destekten memnun olduklarını ortaya koymaktadır (Aristovnik vd., 2020). Diğer bir yandan, Hindistan'da yapılan bir araştırma, öğrencilerin, depresyon kaygısı, zayıf internet bağlantısı ve evde elverişsiz çalışma ortamı ile ilgili çeşitli sorunlarla karşılaştıklarını, uzak bölgelerden ve dışlanmış kesimlerden gelen öğrencilerin, bu salgın sırasında eğitime ulaşma açısından büyük zorluklarla karşılaştıklarını göstermektedir (Kapasias vd., 2020). Yabancı dil eğitiminde öğrenci-öğretmen etkileşimi ve yüz yüze eğitim önemli bir yere sahiptir (Abarca, 2004). Dolayısıyla bu araştırmanın amacı tüm dünyayı etkisi altına alan Covid-19 salgını sonrası Türkiye'de yüz yüze eğitime alternatif olarak kullanılmaya başlanan uzaktan eğitim sistemini İngilizce öğretmenlerinin görüşleri açısından değerlendirmektir. Bu amaçla aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır.

1. Covid-19 sürecinde uzaktan eğitim kapsamında öğrencilerin akademik başarısını artırmaya yönelik İngilizce öğretmenlerin gerçekleştirdikleri çalışmalar nelerdir?
2. Uzaktan eğitim sürecinde öğrencilerin karşılaştıkları sorunlara yönelik İngilizce öğretmenlerinin görüşleri nelerdir?
3. Uzaktan eğitim sürecinde öğrencilerin derse motive edilmesi için İngilizce öğretmenlerin yaptıkları çalışmalar nelerdir?
4. Uzaktan eğitim sürecinin verimliliğine yönelik İngilizce öğretmenlerinin görüşleri nelerdir?
5. Uzaktan eğitim kapsamında verimliliği artırmak için İngilizce öğretmenlerin yaptıkları çalışmalar nelerdir?
6. Uzaktan eğitim kapsamında gerçekleştirilen faaliyetlerde İngilizce öğretmenlerin karşılaştığı sorunlar nelerdir?
7. Uzaktan eğitim kapsamında gerçekleştirilen faaliyetlere ilişkin İngilizce öğretmenlerinin önerileri nelerdir?

YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın modeli, evreni, örnekleme, veri toplama yöntemi, veri toplama aracının geliştirilmesi, verilerin toplanması ve verilerin çözümlenmesine yönelik bilgiler yer almaktadır.

Araştırmanın Modeli

Uzaktan eğitim sürecinde İngilizce öğretmenlerinin görüşlerinin değerlendirildiği bu çalışmada nitel araştırma desenlerinden olgubilim deseni kullanılmıştır. Olgubilim, yaşanmış deneyimleri incelemek için titiz ve tanımlayıcı bir bilim sunan, felsefi, epistemolojik bir yöntem olarak kabul edilir (Husserl, 1970; Moran, 2000; Paley, 2016). Olgubilim varlıkların kendilerinin analizini gerektiren bir felsefedir. Ayrıca, olgubilim, yeni analiz yöntemleri geliştirmiş ve sosyal bilimler için çok önemli olduğunu kanıtlayan bulgular üretmiştir (Eberle, 2014).

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu, 2020-2021 eğitim öğretim yılında Mardin iline bağlı resmi okullarda görev yapan 80 İngilizce öğretmeni oluşturmaktadır. Katılımcıların demografik bilgileri Tablo 1’de gösterilmiştir.

Tablo 1. Katılımcıların Demografik Özelliklerine İlişkin Bilgiler

Değişkenler	Kategori	f	%
Kurum	İlkokul	14	17.50
	Ortaokul	41	51.25
	Lise	25	31.25
Cinsiyet	Erkek	11	13.75
	Kadın	69	86.25
Yaş	24-30	21	26.25
	31-36	24	30.00
	37-42	23	28.75
	43-50	8	10.00
	51-57	4	5.00
Mesleki Kıdem	1-5	18	22.50
	6-10	21	26.25
	11-15	17	21.25
	16 yıl üstü	24	30.00
Toplam		80	100

Veri Toplama Aracı

Araştırmada yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Yarı yapılandırılmış görüşme formu, görüşmeci tarafından önceden belirlenmiş bir tematik çerçeve içinde soru sormaya dayanan Nitel bir veri toplama yöntemidir (Coe ve diğerleri, 2021; Drever, 1995; Özmen ve Karamustafaoğlu, 2019; Remington ve Tyrer, 1979). Uzaktan eğitimde İngilizce öğretmenlerinin görüşlerinin değerlendirilmesi amacıyla yönelik yapılan bu çalışmada öncelikle konu hakkında alan taraması yapılmış, 2010-2021 yılları arası bu konu ile ilgili yazılmış makaleler ve tezler incelenmiştir. Araştırmada kullanılan yarı yapılandırılmış görüşme formu benzer çalışmalardan yararlanılarak geliştirilmiştir (Adıgüzel, 2020; Arslan ve Şumuer, 2020; Aydın, 2020; Demir ve Özdaş, 2020; Düzgün ve Sulak, 2020; Yılmaz ve Güner, 2020). Görüşme formunun birinci bölümünde “kişisel bilgiler” ile ilgili 4 madde, ikinci bölümünde ise 7 tane “açık uçlu” madde bulunmaktadır. Araştırmada kullanılan soru maddeleri, anlam bütünlüğü ve dil bilgisi yönünden bir Türkçe ve iki Türk Dile ve Edebiyatı öğretmenin görüşleri doğrultusunda düzenlenmiş ve ölçme aracı bir uzman tarafından incelenmiştir. Veriler, geçerlilik ve güvenilirliği artırmak için katılımcılardan gönüllü olarak toplanmış ve gizlilik esasına uygun davranılmıştır (Yıldırım ve Şimşek, 2013).

Ayrıca iç güvenilirliği artırmak için elde edilen görüşler doğrudan verilmiştir. Ölçeğin birinci bölümünde yer alan “kişisel bilgiler” için frekans ve yüzde alma gibi betimsel tekniklerden faydalanılmıştır.

Nitel araştırmalarda nicel araştırmalardan farklı olarak güvenilirlik ve geçerlilik yerine inandırıcılık önem taşımaktadır (Krefting, 1991; Yıldırım ve Şimşek, 2008). Araştırmanın inandırıcılığını artırmak için Denz (1970), tarafından tanımlanan, nitel araştırmalarda elde edilen bulguların güvenilirliğini ve geçerliliğini iyileştirmenin bir yolu olarak sosyal bilimlerde yaygın olarak kullanılan ve Lincoln ve Guba (1985) tarafından geliştirilen “Üçgenleme” (triangulation) stratejisi kullanılmıştır. Bu stratejiye göre inandırıcılığı artırmak için inanılabilirlik, güvenilebilirlik, onaylanabilirlik ve aktarılabilirlik olmak üzere dört nitelik gerekmektedir (Carter vd., 2014; Berg ve Lune, 2018). Bir araştırmada elde edilen verilerin güvenilirliği için söz edilen niteliklerden bir ya da daha fazlasının olması gerekmektedir. Nitel bulguların güvenilirliğini ve gerçekliğini belirlemek için “Yöntem çeşitliliği”, “Kaynakların çeşitliliği”, “Analizci çeşitliliği” ve “Kuram/ bakış açısı çeşitliliği” olmak üzere dört üçgenlemeden faydalanılmaktadır (Patton, 2014). Bu araştırmada yöntem, kaynak ve analizci çeşitlemesinden faydalanılmıştır.

Verilerin Toplanması

Veri toplama aracı, 2020-2021 öğretim yılı güz dönemi başında, Google Form aracılığıyla oluşturulmuş ve elektronik ortama aktarılmıştır. Ayrıca Mardin Milli Eğitim Müdürlüğü aracılığıyla eğitim kurumlarına iletilmiştir. Veri toplama aracı İngilizce öğretmenlerine sosyal medya ve mesaj yoluyla gönderilmiştir.

Etik Kurul İzni: Bu çalışma için etik kurul izni Mardin Artuklu Üniversitesi Etik Kurulu'nun 01/12/2020 tarihli ve 2020/9-1 numaralı kararı ile alınmıştır.

Verilerin Analizi

Araştırmada içerik analizi kullanılmıştır. İçerik analizi, metinsel verilerin bilgi içeriğini analiz etmek için kullanılan sistematik, kurallara dayalı teknikleri içermektedir (Mayring, 2000). Veri toplama sürecini tamamladıktan sonra, olguyu anlamak için elde edilen veriler dikkatlice analiz edilmiş ve veriler ve araştırmacılar tarafından birbirinden bağımsız olarak kodlanmıştır. Ayrıca elde edilen veriler incelenerek çizelgeye dönüştürülmüş, tablolar kullanılarak kavram ve temalar frekanslarına göre sıralanmıştır. Öğretmenlerin cinsiyet bilgileri, erkek katılımcılar için “E”, kadın katılımcılar için “K” harfleri verilerek kodlanmıştır. Öğretmenlerin kurum bilgileri ise ilköğretim için “İ”, ortaokul için “O” ve lise için “L” harfleri kullanılmıştır. Ayrıca Öğretmenlerin yaş bilgileri de eklenmiştir.

BULGULAR

Bu bölümde İngilizce öğretmenlerin görüşlerinden elde edilen bulgular araştırmanın alt amaçları çerçevesinde sunulmaktadır.

Covid-19 Sürecinde Uzaktan Eğitim Kapsamında Öğrencilerin Akademik Başarısı İçin İngilizce Öğretmenlerinin Gerçekleştirdikleri Çalışmalar

Araştırmaya katılan öğretmenlerin Covid-19 salgını sonrası uygulanan uzaktan eğitim sürecinde gerçekleştirdikleri faaliyetlere ilişkin görüşleri Tablo 2’de sunulmuştur.

Tablo 2. Covid-19 Sürecinde Uzaktan Eğitim Kapsamında Öğrencilerin Akademik Başarısı İçin İngilizce Öğretmenlerinin Gerçekleştirdikleri Çalışmalar

Tema	Kodlar	f
Etkinlik ve Ödev Paylaşımı	Sosyal medya ile ödev paylaşma (ö3, 7, 8, 11, 12, 14, 17, 19, 24, 26, 28, 29, 32, 33, 36, 37, 38, 40, 41, 43, 44, 46, 48, 49, 51, 53, 54, 55, 58, 59, 60, 63, 64, 65, 66, 68, 70, 72, 75, 76, 79) Ders Anlatım videoları paylaşma (ö14, 24, 28, 29, 31, 32, 33, 36, 38, 41, 45, 61, 64, 66, 72) Web2 araçlarıyla içerik paylaşımı (ö16, 39, 45, 61, 69) Online Sınav paylaşımı (ö39, 18, 55) Etkileşimli pano paylaşımı (ö39) Etkileşimli alıştırmalar (ö7, 14, 24) Dört temel beceriye yönelik alıştırmalar (ö1, 29, 79) Kelime listeleri paylaşma (ö5, 52, 56, 65)	75
Ders Verme	EBA Platformu (ö8, 9, 12, 18, 19, 27, 29, 33,36 ,38, 40,42, 43, 44, 45, 49, 51, 53, 54, 56, 58, 59, 60, 64, 66, 70, 72, 74, 75, 76, 79) Canlı Ders (ö3, 4, 8, 9, 12, 16, 18, 19, 24, 25, 26, 27, 28, 30, 31, 35, 36, 37, 38, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 48, 49, 51, 52, 53, 54, 55, 59, 60, 64, 65, 67, 69, 70, 74, 75, 77)	74
Ödev Takibi	Sosyal medya ile bireysel ödev takibi (ö3, 7, 8, 11, 12, 14, 17, 19, 24, 26, 28, 29, 32, 33, 36, 37, 38, 40, 41, 43, 44, 46, 48, 49, 51, 53, 54, 55, 58, 59, 60, 63, 64, 65, 66, 68, 70, 72, 75, 76, 79) Mail ile ödev takibi (ö11, 64)	43
İletişim	Öğrencilerle birebir görüşme (ö6, 11, 32, 36, 37, 39, 40, 42, 46, 49, 50, 60, 63, 66, 67, 72, 73, 75, 76, 77) Velilerle iletişim (ö5, 8, 65, 75), Öğrencilere Rehberlik Etme (ö39, 41, 73)	27
İzleme	Öğrenci Koçluğu (ö4, 19) LGS Odaklı Öğrenci grupları (ö2, 55, 65, 68, 70)	7
Hazırlık	Mesleki Gelişim Kurslarına Katılma (Ö14, 22)	2
Toplam		228

Tablo 2 incelendiğinde, öğretmenlerin Covid-19 sürecinde gerçekleştirdikleri uzaktan eğitim faaliyetleri altı temada toplanmıştır. Bu temalar *etkinlik ve ödev paylaşımı*, *ders verme*, *ödev takibi*, *iletişim*, *izleme* ve *hazırlık* olarak isimlendirilmiştir.

“Etkinlik ve Ödev Paylaşımında Bulunma” teması ile ilgili olarak öğretmenlerin, öğrencileri sosyal medya araçlarıyla ödevlendirdikleri, öğrencilerle EBA üzerinden etkinlik paylaştıkları, ders anlatım videoları ile online sınav ve etkileşimli içerikler, dört temel beceriye yönelik alıştırmalar ve etkinlikler gönderdikleri görülmüştür. “Ders verme” teması ile ilgili olarak da öğretmenlerin Zoom, Google Meetings ve Teams aracılığıyla çevrim içi ve EBA platformu aracılığıyla canlı ders verdikleri ortaya çıkmıştır. “Ödev Takibi” teması ile ilgili olarak öğretmenlerin sosyal medya ve email aracılığı ile ödevleri kontrol ve takip ettikleri görülmüştür. “İletişim” teması ile ilgili olarak da öğretmenlerin veli ve öğrencilerle görüştüğü tespit edilmiştir. “İzleme” teması ile ilgili olarak ise öğretmenlerin öğrenci koçluğu ve sosyal medya gruplarıyla birebir öğrenci takibi yaptıkları bulunmuştur. “Hazırlık” teması ile ilgili olarak öğretmenlerin hizmet içi eğitim aldıkları ve öğrencileri EBA kullanımı hakkında bilgilendirdikleri ve öğrenci velilerini yönlendirdikleri tespit edilmiştir.

Öğretmenlerin Covid-19 sürecinde uzaktan eğitim kapsamında öğrencinin akademik başarısı için gerçekleştirdikleri çalışmalar ile ilgili görüşlerden bazıları şu şekildedir:

“Etkinlik ve Ödev Paylaşımı” teması ile ilgili olarak: “...Whatsapp tan ödev, çalışmalar, kısa konu anlatımları ve kısa ders notları paylaştım.” (İK39), “...whatsapp ve telegram gruplarında ödev, etkinlik, video paylaşımı.” (OK34), “...whatsapp grubu üzerinden ödevlendirmeler yapmak.” (OK37), “...Whatsapp üzerinden gönderilen konu anlatım videoları, şarkılar, Word ve PDF formatında ödevler.” (İK38), “Whatsapp sınıf gruplarından ve EBA’dan gönderdiğim çalışmalarla ve ödevlerde öğrencilerimi desteklemeye çalıştım.” (OK39), “4 beceri üzerinde yoğunlaşacakları aktiviteler yaratmak, onlara iletmek, ödevlendirmek ve takibini yapmak.” (LK26), “Whatsapp üzerinden gönderdiğim videolar, canlı dersler, Liveworksheet sitesinden yolladığım interaktif worksheetler.” (İK35), “EBA ve zoom üzerinden canlı derslerle interactive worksheet, quizz yarışmaları, wordwall etkinlikleri vb.” (İK45), “... Whatsapp ve telegram gruplarında ödev etkinlik video paylaşımı.” (OK34).

“Ders Verme” teması ile ilgili olarak: “Öncelikle EBA’ya giriş yapamayan öğrencilerime yardımcı oldum. Ailelerine düzenli bilgilendirme yaptım. Canlı dersler dışında bilgilerini pekiştirecek kaynaklar önerdim. EBA üzerinden haftalık ödevlendirme yaptım.” (LK25), “Derslerimi EBA üzerinden anlatıyorum, anlatırken sunum kullanıyorum, videolar görseller... Dikkat çekmeye çalışıyorum, EBA üzerinden çalışmalar gönderip takibini yapıyorum, WhatsApp üzerinden de sürekli iletişim halindeyiz öğrencilerle.” (OK33), “EBA Zoom, Google meet gibi platformlarda canlı ders, EBA’dan görsel, işitsel paylaşımlar, EBA’dan verilen ödevler, WhatsApp ve e-posta üzerinden çalışma kağıtları gönderdim.” (LK28).

“Ödev Takibi” teması ile ilgili olarak: “...Mail yoluyla ödevlerini kontrol ettim.” (LK38), “...EBA üzerinden çalışmalar gönderip takibini yapıyorum.” (OK33), “WhatsApp ve EBA üzerinden öğrencilerime video ders anlatımları, kelime listeleri ve testler gibi çalışmalar ve ödevler göndermek, yaptıklarına dair fotoğraf ya da video istemek.” (OK25), “Whatsapp üzerinden ödev gönderimi ve takibi.” (OK41), “...EBA üzerinden ödev ve takibi.” (OK42).

“İletişim” teması ile ilgili olarak: “Anlaşılmayan ya da bilgi eksiği olan konular için öğrencilerime bireysel dönütlerde bulundum.” (OK28), “Sürekli bağlantıda kaldım öğrencilerimle gerek whatsapp gerekse mail yoluyla. Onları motive etmeye çalıştım.” (LK38), “...Whatsapp üzerinden de sürekli iletişim halindeyiz öğrencilerle...” (OK33), “... Rehber öğretmeni olduğum sınıfa 24 saat telefonum açık, ilgileniyorum, her biriyle konuşup motive etmeye çalışıyorum.” (OK34), “Öğrencilerle sık sık iletişime geçip canlı derslerde anlaşılmayan yerleri tekrar ediyoruz.” (OK27), “Öğrencilerim istediği zaman Whatsapp yolu ile konu anlatımı ve anlayamadıkları soruların açıklamasını isteyebiliyorlar.” (OK36), “Whatsapp ve telefon üzerinden iletişim kurmaya çalışmak dışında bir şey yapamıyorum.” (İK26), “...sürekli iletişim halinde olma...” (LK53), “m. Ayrıca motivasyonlarının devamı açısından iletişimi de sıkı tutuyor dersleri slayt üzerinden eğlenecekleri şekilde işliyorum.” (OK27), “...veli ve öğrenciyle online görüşmeler... (OK42), “...gerekli durumlarda telefonla destek vermek.” (OK39).

“İzleme” teması ile ilgili olarak: “...koçluk.” (OK25), “... WhatsApp gruplarından çalışmalar.” (LE32), “LGS öğrenci koçluğu.” (OK26), “Whatsapp sınıf gruplarından ve EBA’dan gönderdiğim çalışmalarla ve ödevlerde öğrencilerimi desteklemeye çalıştım.” (OK39), “Whatsapp gruplarından öğrencilerimi motive ettim.” (LK25), “EBA uzaktan eğitim WhatsApp tan bire-bir etkileşim...(OK33).

“Hazırlık” teması ile ilgili olarak “Mesleki anlamda gelişim kurslarına katıldım.” (LK42), “Hizmet içi seminerlere katıldım uzaktan eğitimle ilgili.” (OK31), “...Rehber öğretmenim olduğum sınıfa 24 saat telefonum açık, ilgileniyorum, her biriyle konuşup motive etmeye çalışıyorum.” (OK34), “Öncelikle EBA’ya giriş yapamayan öğrencilerime yardımcı oldum. Ailelerine düzenli bilgilendirme yaptım...” (LK25)

Araştırmaya katılan İngilizce öğretmenlerin görüşleri incelediğinde öğretmenlerin uzaktan eğitim sürecinde EBA’da bulunan alıştırmaları ve etkinlikleri düzenli olarak öğrencilerle paylaştıkları ve bu paylaşımları takip ettikleri, çeşitli çevrim içi uygulamalar kullanarak canlı derslerle müfredat konularını işledikleri, sosyal medya üzerinden ödevlendirme yaptıkları ve verdikleri ödevleri takip ettikleri, öğrenci ve velilerle sürekli iletişim halinde oldukları, uzaktan eğitim hakkında öğrenci ve velileri bilgilendirdikleri, sınava girecek öğrencilere yönelik öğrenci koçluğu yaparak birebir öğrenci takibi yaptıkları, çeşitli uygulamaları kullanarak dört temel beceriyi içeren etkileşimli etkinlikler, ödevler ve oyunlar hazırladıkları ve bu etkinlikleri takip ettikleri görülmüştür. Bu bulgular ışığında İngilizce öğretmenlerinin uzaktan eğitim sürecinde aktif bir şekilde rol aldıkları söylenebilir.

Uzaktan Eğitim Sürecinde Öğrencilerin Karşılaştıkları Sorunlar

Uzaktan eğitim sürecinde öğrencilerin karşılaştıkları sorunlara ilişkin İngilizce öğretmenlerinin görüşleri Tablo 3’te sunulmuştur.

Tablo 3. Uzaktan Eğitim Sürecinde Öğrencilerin Karşılaştıkları Sorunlara Yönelik İngilizce Öğretmenlerinin Görüşleri

Tema	Kodlar	f
Alt Yapıya Dayalı Sorunlar	Cihaz eksikliği (ö2, 3, 5, 8, 10, 11, 12, 13, 17, 24, 27, 30, 32, 34, 35, 37, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 46, 47, 48, 49, 51, 52, 53, 55, 56, 58, 59, 60, 61, 62, 64, 65, 66, 67, 68, 70, 72, 73, 74, 75, 77, 79), İnternet eksikliği (ö2, 3, 5, 6, 7, 8, 11, 12, 13, 14, 16, 17, 19, 20, 21, 23, 25, 27, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 37, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 49, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 58, 59, 60, 61, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 70, 71, 74, 75, 77, 79), Yoğunluk (ö35, 45, 50, 51, 53)	105
Derslere Devam ile İlgili Sorunlar	Motivasyon eksikliği (ö1, 6, 19, 36, 50, 55, 64, 65, 71), İlgisizlik (ö4, 15, 17, 18, 19, 45, 46, 50, 52, 65, 69, 76), Derslerden sıkılma (ö6, 42, 19), Ailevi Sorunlar (ö35, 62, 64), Odaklanma Sorunu (ö32, 40)	30
Teknik Sorunlar	Derse Bağlanamama (ö3, 26, 28, 31, 33, 34, 35, 38, 30, 41, 46, 51, 53, 55, 57, 61, 62, 74), Görüntü veya Ses Problemi (ö35, 38, 61, 74, 76), Uygulamaları Kullanma sorunu (ö26, 44)	25
Planlama ile İlgili Sorunlar	Derslerin Çakışması (ö8, 11, 26, 39, 41, 43, 51, 53, 64), Sınıf Birleştirme (ö9), Yoğun Ders Programı (ö32, 45), Ders Saatlerinin erken olması (ö26, 28)	14
Toplam		174

Tablo 3'te görüldüğü gibi öğretmenlerin uzaktan eğitimde karşılaştıkları sorunların dört tema altında toplandığı görülmüştür. Bu temaların *alt yapıya dayalı sorunlar, derslere devam ile ilgili sorunlar, teknik sorunlar ve planlama ile ilgili sorunlar* olduğu tespit edilmiştir. Öğrencilerin en çok karşılaştıkları sorunlar arasında "Alt Yapıya Dayalı Sorunlar" temasının yer aldığı, öğrencilerin gerekli donanım ve internet erişimine sahip olmadıkları görülmüştür. "Derslere Devam ile İlgili Sorunlar" teması ile ilgili olarak, motivasyon eksikliği, ilgisizlik, derslerden sıkılma, ders saatlerinin çok erken vakitlerde olması, ailevi sorunlar ve odaklanma sorunları olduğu belirtilmiştir. Öğretmeler uzaktan eğitim sürecinde öğrencilerin canlı derslere bağlanamama, görüntü ve ses sorunları gibi teknik sorunlarla karşılaştıklarını belirtmişlerdir. Ayrıca "Teknik Sorunlar" teması ile ilgili olarak öğrencilerin EBA uygulaması hakkında yeterli bilgiye sahip olmadıkları, EBA'da meydana gelen yoğunluk sebebiyle uygulamaya giriş yapamadıkları ve EBA'ya bağlanmada sorun yaşadıkları ortaya çıkmıştır. Sürece dayalı sorunlar arasında güvensizlik, uzaktan eğitimin verimli olmayışı, uzaktan eğitimi ciddiye almama ve canlı derslere uygun hareket etmeme gibi sorunlarla karşılaşıldığı görülmüştür. Öğretmenler, jest ve mimiklerin yeteri kadar kullanılmaması sebebiyle öğrencilerin İngilizce konuşmaları anlamadıklarını ve yüz yüze eğitimde İngilizce dersinde zorlanan öğrencilerin uzaktan eğitimde daha fazla zorlandıklarını belirtmişlerdir. Öğretmenler ayrıca "Planlama ile İlgili Sorunlar" teması ile ilgili olarak ders saatlerinin evde bulunan diğer öğrencilerle çakışması, sınıf birleştirmeden dolayı kalabalık sınıfların oluşması sebebiyle öğrencilere söz verilememesi ve yoğun ders programlarının olması gibi sorunlarla karşılaştıklarını vurgulamışlardır.

Uzaktan eğitim sürecinde öğrencilerin karşılaştıkları sorunlara yönelik öğretmen görüşleri ile ilgili görüşlerden bazıları şu şekildedir:

"Alt Yapıya Dayalı Sorunlar" teması ile ilgili olarak: "En çok karşılaştığımız sorun internet ve internete bağlanabilen herhangi bir aygıtın olmayışı. Ayrıca sistemdeki altyapı sorunları ve internet kopukluğu." (OK30), "Bağlantı sorunları, evde internet olmaması ya da internete bağlanabilecek alete sahip olmama." (LK27), "Öğrencilerin büyük bir kısmı katılım sağlayamıyor. İnternet ve cihaz eksikliği yaşıyorlar." (İE43), "Çoğunun evinde maalesef ev interneti ve bilgisayar yoktu." (LE32), "En büyük problem internet erişimi." (LK42), "İnternet erişimi olmayan çok fazla öğrencimiz var haliyle derse katılım sayısı azalıyor." (OK32), "Yetersiz İnternet, ev İnterneti olmaması, bilgisayar, tablet ve telefonun olmaması." (OK34), "İnternet sorunu yaşayanlar ve maddi durumu yetersiz olanların dersleri alamaması sorunu var." (OK34), "Ekipman yetersizliği, internet kotası, bağlantı hızı, kopmalar..." (İK29), "İnterneti yetersiz kalan oldu, telefon ya da tableti olmayan ya da kardeşleri de kullanmak zorunda olduğu için dersleri kaçıran oluyor. Derse girebildiği halde sistemin attıkları oluyor." (OK34), "İnternet bağlantı sorunu, bilgisayar laptop olmaması..." (OK32), "Sınırsız internet olmaması, ... telefon bilgisayar vs. olmaması..." (OK34), "PC laptop ya da tableti olmayan internete erişim imkânı olmayan öğrenciler var." (OK39), "... evde tek televizyon ve 3 farklı kademedeki öğrenci bulunduğu için EBA TV izlemekte zorlandılar." (OK25).

"Derslere Devam ile İlgili Sorunlar" teması ile ilgili olarak: "Motivasyon eksikliği..." (LK26), "İlgisizlik" (OK25), "Motivasyon kaybı, derslerden sıkılma..." (OK28), "İsteksizlik..." (LE40), "En büyük sorunum katılımdaki azlık, verilen ödevlerdeki ilgisizlik." (OK26), "Benim öğrencilerimde teknolojik sıkıntı yok, derse katılma ve motivasyon konusunda sıkıntılar yaşıyorlar." (LK51), "...sürekli bir katılım olmaması..." (İK39), "...bazıları köye ya da şehir dışına gidiyor derslere katılmıyor..." (OK33), "Canlı bağlantılara katılmakta zorlanıyorlar motivasyon sorunları yaşıyorlar." (OK37), "Öğrencilerin internet paketlerinin olmaması ve girememeleri ya da yeterli ilgiyi göstermemeleri..." (OK27), "Önemsemiyor ve derse katılım çok az." (LK38), "...Buna ek olarak köyde açık havada oyunlar oynamak daha cazip geldiği için dersleri maalesef umursamaz hale geldiler, soğudular." (OK25), "...ailede boşanma ya da kavga gibi

psikolojisini etkileyen olaylar." (LK28), "...ayrıca birçok öğrencim evde küçük kardeşlerinin bakımından sorumlu olduğu için EBA TV bile izleyemedi." (OK25).

"Teknik Sorunlar" ile ilgili olarak: "En çok karşılaştığımız sorun internet ve internete bağlanabilen herhangi bir aygıtın olmayışı ayrıca sistemdeki altyapı sorunları ve internet kopukluğu." (OK30), "Internet olmaması, aniden kopmalar, yeteri kadar tekrar yapılamaması vb." (OK26), "Canlı derse bağlanamama..." (İK50), "...bağlanamama sıkıntısı." (OK48), "...bazen öğrenciler sesimi duyamıyor, onların sesleri bana gelmiyor..." (OK33), "...Bağlanmaya çalışıp bağlanamama... (LK27), "İnternetleri yok, kimisinin akıllı telefonu bile yok. Olan da sistemden dolayı giremiyor zaten! Ders boyunca öğretmenim ses gitti, öğretmenim görüntü gitti." (İK26), "...teknik sorunlardan dolayı bağlantı problemleri olabiliyor." (OK41), "...Bunun dışında teknik aksaklıklar yaşanabiliyor. Bağlantı kopması görüntü donması cızırtılı ses gibi." (OK35), "Bağlantı sorunları öğrenci katılımı az, ses yankı yapıyor öğrenciler sorulara cevap vermiyor." (LK38), "...Hem öğrencilerim hem ben zaman zaman EBA'ya giremiyoruz..." (OK33), "...EBA bağlantı sorunları, uygulamaları yükleme ve açma sorunu..." (İK38), "EBA'ya giriş yapmadılar..." (OK39), ". EBA sisteminden sık sık kopma sıkıntısı yaşıyoruz." (OK31), "...EBA'ya girememek...(OK45), "...EBA yoğunluğundan girilememesi." (OK34), "...EBA platformunun teknik yetersizliği..." (LK28).

"Planlama ile İlgili Sorunlar" teması ile ilgili olarak: "...sınıf birleştirmeden dolayı 60 kişiyi bulan canlı derslerde söz hakkı alamama." (OK35), "...kardeş olan öğrencilerin ders saatlerinin çakışması sebebiyle derslere katılamama." (OK26), "EBA'ya girişte sorun yaşayanlar, erken saatte olan derslere katılamama, kardeşlerle ders saatlerin denk gelmesi vb." (İK45), "Aynı evin içinde birden fazla öğrencinin olduğu durumlarda her birine imkân sağlanamama problemi ortaya çıktı." (LK25), "İnterneti yetersiz kalan oldu, telefon ya da tableti olmayan ya da kardeşleri de kullanmak zorunda olduğu için dersleri kaçıran oluyor." (OK34), "...EBA'ya giriş yapamadılar. Pek çoğunun interneti bilgisayarı yok 1'den fazla çocuk olan evlerde derslerin çakışması." (OK39).

Araştırmaya katılan İngilizce öğretmenlerinin görüşleri incelediğinde uzaktan eğitim sürecinde öğrencilerin en çok karşılaştıkları sorunlar arasında alt yapıya dayalı sorunların olduğu, bunların arasında internet erişiminin olmayışı veya yeterli kotaya sahip olunmaması, öğrencilerin canlı derslere katılabilmek için bilgisayar, tablet ve telefon gibi teknolojik araçlara sahip olmadıkları görülmüştür. Öğrencilerin derse bağlanamama, görüntü ve ses sorunlarıyla karşı karşıya kalma gibi "Teknik" sorunlar yaşadığı belirtilmiştir. Derse devam konusunda motivasyon düşüklüğü, ilgisizlik, odaklanma sorunu, derslerden sıkılma, ders saatlerinin çok erken olması sebebiyle derslere katılmama, ailevi sebepler nedeniyle canlı dersleri takip edememe sorunlarıyla karşılaştıkları ortaya çıkmıştır. Ayrıca uzaktan eğitim sürecini ciddiye almama, sürecin verimli olmaması, canlı derslere uygun hareket etmeme ve güvensizlik hissetme gibi "Sürece Dayalı" sorunların olduğu belirtilmiştir. EBA uygulamasının yeterli alt yapıya sahip olmaması sebebiyle, sistemden atma veya sisteme yoğunluk nedeniyle girememesi sorunları olduğu vurgulanmıştır. "Planlamadan Kaynaklı" sorunlar arasında ders saatlerinin çakışması ve sınıf birleştirmeden dolayı öğrencilere söz hakkı verilmemesi yer almıştır.

Uzaktan Eğitim Sürecinde Öğrencilerin Derse Motive Edilmesi İçin Öğretmenlerin Yaptıkları Çalışmalar

Araştırmaya katılan İngilizce öğretmenlerinin uzaktan eğitim sürecinde öğrencileri motive etmek için yaptıkları çalışmalara ilişkin görüşleri Tablo 4'te sunulmuştur.

Tablo 4. Uzaktan Eğitim Sürecinde Öğrencilerin Derse Motive Edilmesi İçin İngilizce Öğretmenlerinin Yaptıkları Çalışmalar

Tema	Kodlar	f
İlgi Çekme	Oyunlar oynama (ö6, 25, 26, 27, 31, 34, 35, 37, 38, 66, 67), Sınav Yapma (ö17, 55, 76), Online Yarışmalar Düzenleme (ö26, 31, 33, 34, 67), Şarkılar Dinletme (ö15, 19, 27, 32, 40, 66, 67, 71,76) Görsel ve işitsel materyaller hazırlama (ö9, 15, 20, 27, 37, 38, 40, 45, 46, 47, 50, 53, 59, 60, 66, 67, 75, 76, 78, 80) Eğlenceli etkinlik kullanma (ö6, 9, 11, 15, 20, 22, 30, 32, 39, 40, 42, 46, 50, 51, 53, 66, 67, 68, 72, 74, 78, 80), Ödül verme (ö17, 29, 59), Derse katılanların isimlerini paylaşma (ö2), Öğrencilere adıyla hitap etme (ö63, 64)	72
İletişim ve Motivasyon	Öğrenciler ve velilerle görüşme yapma (ö2, 5, 11, 18, 23, 27, 29, 35, 36, 42, 44, 49, 52, 53, 57, 58), Sosyal medya grupları kurma (ö4, 18, 35, 36, 49, 56, 69) Öğrencilerle Sohbet etme (ö19, 24, 44, 62, 63, 64, 77), Rehberlik etme (ö36, 42) Destek konuşmaları yapma (ö1, 2, 3, 23, 28, 41, 45, 55, 57, 58, 62, 63, 64, 65, 70, 73)	48
İzleme	Velilerle iş birliği yapma (ö29, 69), Ödevleri takip-kontrol etme (ö10, 70, 28, 47, 70) Yoklama alma (ö1, 16)	9
Paylaşımında Bulunma	Etkinlik Paylaşma (ö35, 37, 47, 70),	4
Toplam		133

Tablo 4'te görüldüğü gibi uzaktan eğitimde sürecinde öğrencileri derse motive etmeye yönelik öğretmen görüşleri dört tema altında toplandığı görülmüştür. Bu temaların *ilgi çekme, iletişim ve motivasyon, izleme ve paylaşımında bulunma* olduğu belirlenmiştir.

“İlgi Çekme” teması ile ilgili olarak öğretmenlerin oyunlar oynattıkları, sınav ve yarışmalar düzenledikleri, şarkılar dinlettikleri, görsel ve işitsel materyaller kullandıkları, eğlenceli etkinlikler düzenledikleri ve ödüller verdikleri bulunmuştur. “İletişim Kurma” teması ile ilgili olarak öğrenciler ve velilerle görüşme yaptıkları, sosyal medya grupları kurdukları ve öğrencilerle sohbet ettikleri görülmüştür. “İzleme” teması ile ilgili olarak öğretmenlerin velilerle iş birliği yaptıkları, ödevleri takip-kontrol ettikleri, yoklama aldıkları ve canlı derslerde öğrencilere adlarıyla hitap ettikleri ortaya çıkmıştır. “Paylaşımında Bulunma” teması ile ilgili olarak öğretmenlerin EBA’da çeşitli etkinlikler paylaştıkları ortaya çıkmıştır.

Uzaktan eğitim sürecinde öğretmenlerin öğrencileri motive etmeye yönelik görüşleri ile ilgili görüşlerden bazıları şu şekildedir:

“İlgi Çekme” teması ile ilgili olarak: “Öğrencilerin birbirleriyle etkileşim içinde bulunabilecekleri canlı etkinlikler kullanıyorum. Canlı derslerimin küçük bir bölümünde ders anlatımı yapıp kalan kısmında öğrencilerle oyun oynuyoruz.” (OK28), “Dersleri eğlenceli hale getirecek etkinlikler yapmaya çalışıyorum.” (OK26), “İlgilerini çekebilecek sunumlar, onların da ekran üzerinden katkıda bulunabilecekleri içerikler kullandım.” (OK35), “Daha çok etkileşim içeren ve öğrencilerin zevk aldığı web araçlarını kullanmaya çalışıyorum. Etkinliklerde güncel şarkı ve videolara daha çok yer vermeye çalışıyorum.” (LE35), “Türkçe konuşuyorum, dersin başında birkaç dakika sohbet ediyorum, arada şakalar yapıp ilgi çekmeye çalışıyorum.”

(LK51), "Ders anlatımını görsellerle destekleyip ilgilerini çekmeye çalışıyorum, öğretmen odaklı olmak yerine öğrenci merkezli, çoktan seçmeli sorularla zenginleştirilmiş bir ders sunumu hazırlıyorum." (LK40). "Canlı derslerde kısa oyunlar oynatıp ya da onları onure eden cümleler soyluyorum. Başka bir şey de bulamıyorum. Uzaktan ne kadar olabilir ki?" (İK39). "Velilerle konuşup, anlaşp, onların katkılarıyla her hafta en iyi performansı gösteren öğrencilere istediği bir yemek (pizza, hamburger vs.) sipariş verilip gönderilmiştir." (LE38).

"İletişim ve Motive Etme" teması ile ilgili olarak: "WhatsApp üzerinden sürekli iletişim halinde olmaya gayret ediyorum. Telefonla arayarak, mesajla iletişimi devam ettiriyorum." (OK33), "Sık sık iletişim kurma, veliyle haberleşme." (OK32), "Telefonla arayıp konuşuyorum." (OK34), "...Çocuklar istedikleri zaman bize ulaşabileceklerini biliyorlar..." (OK36), "...Telefon görüşmesi yaparak motivasyon konuşmaları..." (OK24), "Bağlantıda kalmaya çalışmak..." (İK38), Toplu mesajların yanı sıra isimleriyle hitap ettiğim ve hâl hatır sorduğum mesajlar göndermekteyim. Arama gerçekleştirdiğim de oluyor ama maalesef daha kısıtlı. Onları özlediğimi belirtiyorum." (OK25). "Önce sağlığın önemli olduğunu, elimizden geldiğince derslere katılıp gerisini öğretmenlere bırakmalarını söylüyorum." (LE32), "Derslerin ve okulun devam ettiğini sürekli hatırlatıp bunun aslında bir tatil olmadığını sürekli hatırlatmak durumunda kaldım." (OK30), "Her ders hepsine mutlaka söz hakkı veriyorum, özelden yazana da mutlaka motivasyon edici dönüşler yapıyorum." (İK35), "WhatsApp grupları üzerinden hem çocuklara hem ailelere rehberlik..." (OK37), "Bunun geçici bir durum olduğunu, her şeyin düzeleceğini söylüyorum. Bu zor süreç bittiğinde evde geçirilen vakti çalışarak ve düzenli kitap okuyarak geçirenlerin kazançlı çıkacağını vurguluyorum." (OK34), "Onlara mümkün olduğunca rahat ve sıkılmayacakları bir ders sunmak istiyorum. Zaten yüz yüze iken bile anlamakta güçlük çektikleri konuları uzaktan anlamaları çok kolay olmuyor. Bol bol yanlış yapabilirsiniz, yanlış yaparak doğrusunu birlikte öğreneceğiz diyerek onları teşvik etmeye çalışıyorum." (OK27), "İşin ciddiyetini anlatıyorum, güdülüyorum." (LE41), "Hayat enerjimi onlardan alıyorum. Onların sadece ismini soğuk da olsa ekrandan gördüğüm an zaten dünyanın en mutlu insanı oluyorum. Bunu onlara yansıttığımda her birinin motive olduğunu gözlemliyorum. Uzaktan eğitim ile pandemi dışında da yürütülen yalnızca ülkemizde değil Avrupa da olan lisans ve yüksek lisans eğitimlerini hatırlatarak, fırsat eşitliği ve teknik alt yapı sorunları çözülmürse uzaktan öğretim ile güzel şeyler başarabileceğimizi de sık sık anlatıyorum." (LK28).

"İzleme" teması ile ilgili olarak: "Telefondan gurup kurup ödev takibi..." (İK32), "Whatsapp' tan sürekli takip edildiklerini hissettirmek." (OE30), "Ödev yoluyla motive etmeye çalışıyorum." (LK38), "Her gecenin bir sabahı var, geçecek bu günler Ödevleri yapın." (İK50), "Telefondan gurup kurup ödev takibi." (İK32), "Ders notlarını onların seviyesine göre öncesinde hazırlayın Whatsapp' tan iletiyorum. Whatsapp' tan ödev kontrolü yapıyorum motive edici dönüşler yapıyorum." (OK33), "Küçük espriler, yoklama, okulda olduklarını hayal ettirme." (İK37).

"Paylaşımında Bulunma" teması ile ilgili olarak: "Birebir iletişime geçmek, derse katılanların isimlerini EBA'da tüm okulun göreceği biçimde paylaşmak, zor zamanlarda stres yönetimi ile ilgili bilgiler paylaşmak." (LK26), "...Oyunlar göndererek videolar göndererek, canlı dersler yaparak motivasyonu yüksek tutmaya çalışıyorum." (OK33), "...Oyun etkinlikleri paylaşıyorum." (İK35), "Ders notlarını onların seviyesine göre öncesinde hazırlayıp WhatsApp tan iletiyorum." (OK33), "...Video ve ders anlatımı göndermek." (İK32).

Araştırmaya katılan öğretmenlerin görüşleri incelendiğinde öğretmenlerin öğrencilerin motivasyonunu artırmak için farklı birçok etkinlikte buldukları, velilerle ve öğrencilerle sürekli iletişim içinde oldukları, rehberlik çalışmaları uyguladıkları ve dersleri eğlenceli bir şekilde işlemek için ellerinden geleni yaptıkları görülmüştür.

Uzaktan Eğitim Sürecine İlişkin İngilizce Öğretmenlerinin Görüşleri

Araştırmaya katılan İngilizce öğretmenlerinin uzaktan eğitime ilişkin görüşleri Tablo 5'te sunulmuştur:

Tablo 5. İngilizce Öğretmenlerinin Uzaktan Eğitim Sürecine İlişkin Görüşleri

Tema	Kodlar	F
Elverişsiz Olma	Değerlendirme olmaması (ö1, 49), olumsuz (ö3, 19, 35, 44, 51, 54, 55, 63, 70, 76, 77), yorucu (ö42, 43, 53, 56, 59, 66, 73), moral bozucu (ö1, 29, 38, 48, 49, 66, 67, 79), öğrencilerin derse odaklanmaması (ö2, 3, 6, 16, 35, 36, 38, 52, 70, 76, 79), yetersiz ders süresi (ö2, 3, 6, 7, 29, 40, 56)	54
Verimli Olma	Olumlu (ö2, 4, 17, 22, 23, 24, 25, 27, 30, 31, 33, 40, 50, 53, 55, 57, 62, 63, 65, 72, 76), esnek çalışma imkânı (ö1) teknolojiyi daha iyi kullanma (ö39, 58, 62, 64), sınıf karmaşasından uzak olma (ö9, 79), etkili (ö28, 30, 33), öğrencilerle iletişim güçlendi (ö9, 11, 25, 32, 39, 78), daha az kâğıt israfı (ö64), verimli (ö1, 18, 32, 33, 43, 69, 79)	45
Kısıtlı Olma	Tüm öğrencilere ulaşamama (ö1, 9, 10, 12, 16, 19, 27, 36, 43, 45, 51, 54, 60, 61) fırsat eşitliği olmaması (ö12, 44, 58, 62, 75, 77, 79) verimsiz olma (ö2, 15, 17, 26, 27, 35, 40, 46, 50, 67, 70), aileye yeterli vakit ayıramama (ö29, 42, 59, 66) çok fazla ekrana maruz kalma (ö2, 6, 29, 45)	31
Toplam		130

Tablo 5'te görüldüğü üzere İngilizce öğretmenlerinin uzaktan eğitime ilişkin görüşleri *verimli olma*, *elverişsiz olma* ve *kısıtlı olma* şeklinde üç tema altında toplandığı görülmüştür.

“Verimli Olma” teması ile ilgili olarak öğretmenlerin olumlu görüşlere sahip oldukları, sürecin etkili, esnek çalışma imkânı sağladığı, sınıf karmaşasından uzaklaştırdığı, teknolojiyi daha iyi kullanma olanağı sağladığı, öğrencilerle iletişimi güçlendirdiği, daha az kâğıt israfına zemin hazırladığı, derse ilgili olan öğrenciler için verimli olduğu ortaya çıkmıştır. “Elverişsiz Olma” teması ile ilgili olarak uzaktan eğitimde değerlendirme olmaması, ders süresinin yeterli olmaması, öğrencilerin derse odaklanamaması, öğretmenlerin aileleriyle yeteri kadar zaman geçirememeleri, süreci olumsuz, moral bozucu ve yorucu buldukları belirtilmiştir. “Kısıtlı Olma” teması ile ilgili olarak tüm öğrencilere ulaşamama, fırsat eşitliği sağlamama, çok fazla ekrana maruz kalma ve yüz yüze eğitimin yerini tutmama gibi görüşlere sahip oldukları ortaya çıkmıştır.

Uzaktan Eğitim sürecine ilişkin öğretmen görüşlerinden bazıları şu şekildedir: “Verimli Olma” teması ile ilgili olarak: “... Daha rahat ve esnek çalışma imkânı çeşitli aktiviteler planlamak ve gerçekten ilgili öğrencileri belirleyip hedeflerine yönlendirmek adına verimli olmaktadır.” (LK26), “Olumlu değerlendiriyorum. Gerçekten öğrenmek isteyen öğrencilere faydalı olabildiğimi düşünüyorum...” (LE40), “Olumlu, her ne kadar çok verimli olmasa da temel bilgiyi aldıklarını düşünüyorum.” (İK35), “Etkili ve verimli olduğunu düşünüyorum. Geri dönüşler hep olumlu ve umut verici.” (OK34), “Tabii ki olumlu ve iyi niyetle yapılmış çalışmalar, belki en önemli yanı bu zor dönemde öğrenciler ile ilişkimizin zayıflamasını engelledi.” (OK44), “Olumlu. Web 2.0 araçları onları motive tutmaya yetiyor.” (OE27), “Öğrencilerle iletişimim güçlendi.”

Bunun en önemli sebebi eğitimi okul dışına taşımak. (WhatsApp grupları) ancak verilen ödevlerin kontrolündeki zorluklar ya da öğrenci devamlılığın düşük olması da oldukça olumsuz etkiledi. Ancak bizler İngilizce öğretmeni olduğumuz için zaten teknolojiyle çok iç içeyiz bunu lehimize çevirebilme fırsatı sağladı uzaktan eğitim." (LK27).

"Elverişsiz Olma" teması ile ilgili olarak: "Sürecin çok verimli ve adil şekilde ilerlediğini düşünmüyorum." (OK32), "Sinir bozucu, ekran karşısında bir çocuk o kadar süre kalır mı? Yemek saati, oyun saati düzensiz. Evde 4 kişiyiz ve herkesin dersi çakışmasını diye ailedeki iletişim bozulacak. Akşam 7'ye 8'e ders koyulur mu?" (İK50), "Uzaktan eğitimin çok verimli olduğunu düşünmüyorum, çünkü 30 öğrenciden 20-25 tanesi derse katılıyor, çeşitli sebeplerle tüm öğrencilere ulaşamıyoruz. EBA ile ilgili teknik sıkıntılardan dolayı derse giremiyoruz, girsek bile ses görüntü ulaşmıyor bazen. Uzaktan uzağa anlatılan derste öğrencinin dinleyip dinlemediğini, öğrenip öğrenmediğini maalesef anlayamıyoruz, bu yüzden verimli olduğunu düşünmüyorum." (OK33), "Ne yaparsak yapalım öğrenci etkileşimi yeterli olmuyor. Hat kopmaları sıkıntı, motivasyonu düşürüyor. Şube sayısı fazla olduğundan ödev takibi de neredeyse imkânsız. Pek bir olumlu tarafını göremedim." (İK35).

"Kısıtlı Olma" teması ile ilgili olarak: "Yaptığım çalışmalar elimden gelenin en iyisi ancak katılımın az olması ve bağlantı problemleri sebebiyle istediğim verimi alamıyorum." (LK27), "Çok yeterli olduğunu düşünmüyorum. Ders saatleri az ve öğrenci katılımı da fazla değil. Öğrencileri gerçek düzeyde değerlendirmek mümkün değil." (LK57), "Öncelikle kendi açımdan başta bocalasam da şimdi daha güvenle dersi işleyebiliyorum. Ama maalesef tüm öğrencilerin katılımını sağlamak zor. Ayrıca katılanların da çoğu etkileşimde bulunmaya çekiniyor." (LE35), "Katılım az olduğundan her öğrenciye ulaşamadık. Yüz yüze eğitim gibi çok verimli geçmedi maalesef." (İK45), "Yüz yüze eğitim kalitesini yakalamak mümkün değil. Öğrenciler yeni düzene adapte olmaya çalışıyorlar. Online eğitimde devam, öğrencinin derse odaklanması, geri dönüt almadaki sıkıntılar olumsuz alanda yer alan kısımlar." (OK48).

Araştırmaya katılan öğretmenlerin uzaktan eğitim kapsamında gerçekleştirdikleri faaliyetlere ilişkin görüşleri verimli, elverişsiz ve kısıtlı olarak ortaya çıkmıştır. Öğretmenlerin esnek çalışma saatleri, farklı etkinlikler kullanabilme ve öğrencilerle iletişimi güçlendirmeye olanak sağladığı için süreci olumlu olarak belirtmiştir. Diğer yandan uzaktan eğitimi yorucu, moral bozucu, katılımın az olması ve aile bireylerine zaman ayıramama gibi sebepler nedeniyle elverişsiz bulmuşlardır. Ayrıca yüz yüze eğitimin yerini tutmaması, fırsat eşitliğine aykırı olması ve değerlendirmeye olanak sağlamaması nedeniyle sürecin kısıtlı olduğunu belirtmişlerdir.

Uzaktan Eğitim Kapsamında Verimliliği Artırmak İçin İngilizce Öğretmenlerinin Yaptıkları Çalışmalar

Araştırmaya katılan İngilizce öğretmenlerinin uzaktan eğitim kapsamında verimliliği artırmaya yönelik gerçekleştirdikleri faaliyetlere ilişkin görüşleri Tablo 6'da sunulmuştur.

Tablo 6. İngilizce Öğretmenlerinin Uzaktan Eğitim Kapsamında Verimliliği Artırmaya Yönelik Gerçekleştirdikleri Faaliyetler

Tema	Kodlar	f
Farklı Yöntemler Kullanma	Görsel, işitsel içerik kullanma (ö28, 43, 71, 77), Bireysel farklılıklara uygun etkinlikler kullanma (ö1,6, 15, 44, 56, 58, 70), İlgi çekici eğlenceli etkinlikler (ö2, 3, 6, 14, 15, 16, 22, 30, 40, 42, 49, 50, 54, 56, 76), Dört dil becerisini artırmaya yönelik etkinlikler (ö9, 62, 67, 74), Öğrenci katılımı artırmaya çalışma (ö9, 37, 38, 41, 50, 61, 75), PPT çalışmaları kullanma (ö52, 53) Türkçe açıklamalı ders notları (ö65, 79, 62), Pekiştirme yapma (ö5, 35, 46, 65) Web2 araçları kullanma (ö44, 59), Sosyal medya kullanma (ö5, 35, 47, 70), Online uygulamalar kullanma (ö18, 23, 32, 34, 40, 53, 62, 64, 80)	61
Öğrenci Takibi	Ödev takip/kontrol etme (ö1, 31, 52, 56, 63, 70), Oyunlar paylaşma (ö4, 22, 26, 27, 50, 53, 64, 80), Yarışmalar Paylaşma (ö26, 27, 33, 34, 53, Etkileşimli içerik paylaşma (ö14, 16, 30, 42) Şarkılar paylaşma (ö16, 32, 40), Sorular paylaşma (ö7, 20, 65, 78), Veliler ve Öğrencilerle İletişim Kurma (ö3, 5, 11, 40, 47, 48, 49, 63, 64, 67), Rehberlik yapma (ö68)	40
Hazırlık	Araştırma Yapma (ö2,18, 36, 57), Ders planı Yapma (ö1, 3, 5, 6, 9, 14, 17, 45, 51, 62, 79), Programlama Öğrenme (ö17),	15
Toplam		116

Tablo 6’da araştırmaya katılan öğretmenlerin uzaktan eğitim kapsamında verimliliği artırmaya yönelik gerçekleştirdikleri faaliyetlere ilişkin görüşleri üç tema altında toplandığı görülmüştür. Bunlar *farklı yöntemler kullanma, öğrenci takibi ve hazırlıktır.*

“Farklı Yöntemler Kullanma” teması ile ilgili olarak öğretmenlerin, eğlenceli ve ilgi çekici içerikler kullandıkları, görsel ve işitsel materyallerden yararlandıkları, bireysel farklılıklara uygun ders işledikleri, dört dil becerisini artırmaya yönelik etkinlikler uyguladıkları, öğrenci katılımını artırmaya çalıştıkları, PPT sunumları ile ders işledikleri, Türkçe açıklamalı notlar paylaştıkları ve ders sonrası pekiştirme uyguladıkları görülmüştür. “Öğrenci Takibi” teması ile ilgili ödev paylaştıkları ve bu ödevleri kontrol ettikleri, şarkılar, oyunlar, yarışmalar, etkileşimli içerikler, sorular paylaştıkları ortaya çıkmıştır. “Hazırlık” teması ile ilgili olarak öğretmenlerin araştırma ve ders planı yaptıkları görülmüştür. “Teknoloji Kullanma” teması ile ilgili olarak öğretmenlerin Web2.0 araçlarını aktif bir şekilde kullandıkları, sosyal medya ile öğrenci ve velilerle iletişim kurdukları, bilgiler paylaştıkları ve online uygulamalardan faydalandıkları ortaya çıkmıştır. “İletişim Kurma” teması ile ilgili olarak öğrenci ve velilerle iletişim kurdukları, süreç hakkında veliler ve öğrencilere rehberlik ettikleri bulunmuştur. “Gelişim” teması ile ilgili olarak programlama öğrenme ve diğer meslektaşlarından yardım alma gibi bireysel olarak kendilerini geliştirmeye yönelik çalışmalar yaptıkları görülmüştür.

Uzaktan Eğitim sürecinde öğretmenlerin uzaktan eğitim kapsamında verimliliği artırmaya yönelik gerçekleştirdikleri faaliyetlere ilişkin görüşlerden bazıları şu şekildedir:

“Farklı Yöntemler Kullanma” teması ile ilgili olarak: “Öğrencilerin verimliliğini artırmak için kısıtlı sürede başarabilecekleri görevler hazırlayarak onları başarabildiklerine ve öğrenebildiklerine ikna etmeye çalışıyorum. Böylelikle derslere ve verilen ödevlere katılımı, aynı zamanda özgüvenleri; dolayısıyla da

uzaktan eğitim faaliyetlerinin verimliliği artıyor." (LK26), "Farklı, dikkat çekici etkinlikler kullanıyorum. Mutlaka haftalık ders çizelgesi tutarak öğrencilerin öğrenme süreçlerini gözlemliyorum. Bireysel farklılıkları göz önüne alarak öğrencilere bireysel aktiviteler gönderiyorum." (OK28), "Öğrencilerin etkin oldukları, söz hakkı aldıkları bir ders planlıyorum. Listening & speaking daha ağırlıklı oluyor." (OK35), "Dersi ilgi çekici hale getirecek materyaller hazırlıyorum." (LK42), "Farklı kaynaklar, interaktif etkinlikler, eğlenceli kelime uygulamaları, şarkılar, videolar..." (İK37), "Görsel materyaller, videolar ve moralin(m)i yüksek tutmaya çalışıyorum." (İK50), "Takip kontrol sistemi, zengin ilgi çekici interaktif ders içerikleri ile." (İK38), "Şarkı, video, kukla, z-kitap." (İK49), "Derste enerjik olmaya çalışıyorum. Onlarla muhabbet etmeye çalışıyorum ancak öğrenciler pek konuşma meraklısı değiller." (LK27), Canlı derslerde etkileşimli etkinlikler kullanarak dersi daha görsel işitsel hale getirmeye çalışıyorum." (OK39), "Konuyu anlatıp hemen pekiştirici etkinlik yapmaya çalışıyorum." (OK31), "... konuşma, yazma, okuma ve dinleme çalışmaları için kullanacağım metinlerin biraz daha onlara ses olacak metinler olması için uğraşıyorum. Örneğin, yabancı bir YouTube içerik üreticisinin, yaş ve seviyelerine uygun kısa bir videosunu dinleme metni olarak kullanmak istiyorum. Sonrasında transcript okuma parçası olarak kullanmayı bu sayede en az 2 dil yetisine hitap edecek dersler hazırlamaya çalışıyorum..." (LK28).

"Öğrenci Takibi" teması ile ilgili olarak: "Soru paylaşımları, farklı kitapları PDF olarak yükleyip paylaşmak..." (LK57), "Etkileşimi sağlamak zor olduğu için kendi istedikleri kişilerle bir araya gelip tamamlayacakları haftalık görevler veriyorum." (LE35), "Ödev veriyorum..." (OK34), "Derse giremeyenler için derste neler yapmışsak onları WhatsApp grubundan paylaşıyorum, dersle ilgili videolar gönderiyorum." (OK33), "Canlı derslerde işleyeceğim konu ile ilgili önceden paylaşım yapıyorum." (LK25), "...Ekstra çalışmalar gönderiyorum." (OK31), "Derse hazırlıklı gelmelerini sağlıyorum ve mutlaka ödevlendiriyorum. Ödevlerini kontrol ediyorum." (OK45).

"Hazırlık" teması ile ilgili olarak: "Ders öncesi sunum hazırlığı yapıyorum." (LE40), "...eğlenceli ders planları." (OK25), "...ders öncesi hazırlık çalışması..." (LK27), "...Mutlaka haftalık ders çizelgesi tutarak öğrencilerin öğrenme süreçlerini gözlemliyorum..." (OK28), "... öğrencilerin söz hakkı aldıkları bir ders planlıyorum." (OK35), "Dersi ilgi çekici hale getirecek materyaller hazırlıyorum." (LK42), "Şu an araştırma aşamasındayım. Daha verimli olabilmek için neler yapılabilir bilemiyorum." (OK37), "Sanal sınıf uygulamalarını araştırıyorum ama daha fiiliyata dökmedim." (OK34), "Eğlenceli slaytlar ve çalışmalar bulmaya çalışıyorum ama hiç de kolay olmuyor." (LE32).

Araştırmaya katılan öğretmenlerin uzaktan eğitim kapsamında verimliliği artırmaya yönelik görüşleri incelendiğinde öğretmenlerin birçok farklı yöntem ve materyal kullandıkları ortaya çıkmıştır. Hazırlık ve planlama yaparak derslerin daha verimli geçmesini, eğlenceli ve interaktif etkinlikler kullanarak öğrencilerin derse katılımını artırmaya çalışmışlardır. Teknolojiden faydalanarak dersleri daha ilgi çekici hale getirmeye çalışmışlardır. Ayrıca öğrencilerin bireysel farklılıklarını dikkate alarak onlara yönelik farklı yöntemler ve paylaşımlar uygulamışlardır. Öğretmenler süreci daha verimli hale getirebilmek için kişisel bilgilerini ve gelişimlerini artırmaya çalışmışlardır.

Uzaktan Eğitim Kapsamında Gerçekleştirilen Faaliyetlerde İngilizce Öğretmenlerinin Karşılaştıkları Sorunlar

Araştırmaya katılan öğretmenlerin uzaktan eğitim kapsamında gerçekleştirdikleri faaliyetlerde karşılaştıkları sorunlara yönelik görüşleri Tablo 7'de sunulmuştur.

Tablo 7. İngilizce Öğretmenlerinin Uzaktan Eğitim Kapsamında Gerçekleştirdikleri Faaliyetlerde Karşılaştıkları Sorunlara Yönelik Görüşleri

Tema	Kodlar	f
Alt Yapı	Bağlantı sorunu (ö9, 10, 19, 25, 26, 28, 40, 50, 54,65, 66, 69, 71, 74, 75, 76, 77), donanım sorunu (ö5,11, 12, 30, 32, 33, 34, 47, 58, 64, 79), internet (ö2, 3, 5,11, 17, 21, 22, 24, 25, 33, 37, 42, 47, 52, 53, 56, 58, 60, 61, 64, 71, 77), teknik aksaklıklar (ö1,2,15,26, 35,39,49, 62, 68, 71, 74, 77, 80), telefonda kaynaklanan sorunlar (ö2, 32, 74, 77), ses/görüntü sorunları (ö37, 39, 40, 47, 61), ekran donması (ö26, 37,39, 47, 61), EBA ilgili sorunlar (ö13, 21 39,43, 48, 55, 64, 65, 70, 72),	86
Katılım	Az katılım (ö3, 7, 8, 9, 18, 19, 20, 24, 34, 42, 44, 46,54, 55, 67, 72,76, 78), ilgisizlik (ö4, 6, 17, 18, 30, 39, 52, 63), motivasyon düşüklüğü (ö3,6, 34, 38, 44), öğrencinin sırf katıldım görünmesi için katılması (ö2, 19, 17, 19), çocukların şifre ve ders saatlerini unutması (ö50),	36
Sınıf Yönetimi	Gürültü (ö25, 36, 40, 51, 61), ailelerin derse karışması (ö28, 51), öğrencilerin kameraları açmaması (ö17, 19, 36), uygun olmayan yerlerden derse girme (,1, 3,25, 30, 36, 40), Öğrencilerin içine kapanması (ö6), bilgi eksikliği (ö12, 57), ailevi sorunlar (ö32, 41, 70), yorucu olması (ö66), öğrencilere ulaşamama (ö15, 27), öğrencileri tanımama (ö36)	32
Planlama	Zaman kısıtlılığı (ö5,7, 14, 23,31, 37, 38, 43, 65, 66, 70), kalabalık sınıflar (ö1,9,10,38, 51), tüm öğrencilere söz hakkı verememe (ö38, 40, 44, 45), fırsat eşitsizliği (ö40, 58, 60, 61, 62), yoğunluk (ö16, 24, 45),	28
Toplam		187

Tablo 7’de araştırmaya katılan öğretmenlerin uzaktan eğitim kapsamında gerçekleştirdikleri faaliyetlerde karşılaştıkları sorunlara ilişkin görüşleri beş tema altında toplandığı görülmüştür. Bunlar *alt yapı*, *katılım*, *sınıf yönetimi*, *planlama*, *EBA* sorunlarından oluşmaktadır. Araştırmaya katılan öğretmenlerin uzaktan eğitim kapsamında karşılaştıkları sorunlara yönelik görüşleri incelendiğinde, öğretmenlerin internet erişimi, bağlantı sorunları, donanım eksikliği ve teknik aksaklıklar gibi sorunlara maruz kaldığı ortaya çıkmıştır. “Sınıf Yönetimi” ile ilgili olarak ses ve görüntü, öğrencilerin sessiz ortamlarda derse girememesi sebebiyle gürültü, öğrencilerin kameralarını açmaması ve ayrıca ailelerin canlı derse müdahale etmesi sorunları ortaya çıkmıştır. “Planlama” ile ilgili sorunlar arasında ders saatlerinin yeterli olmaması ve sınıf birleştirmeden dolayı oluşan kalabalık sınıflar yer almıştır. EBA ile ilgili olarak öğretmenlerin ve öğrencilerin canlı derslerden sistem tarafından atıldıkları ve EBA’ya yoğunluktan giremedikleri görülmüştür. “Katılım” ile ilgili olarak öğrencilerin yeterli ilgiye, motivasyona ve donanıma sahip olmaması, öğrencilerin derse aktif olarak katılmaması gibi sorunlar belirtilmiştir.

Öğretmenlerin uzaktan eğitim kapsamında gerçekleştirdikleri faaliyetlerde karşılaştıkları sorunlara ilişkin görüşlerden bazıları şu şekildedir: “Alt Yapı” teması ile ilgili olarak: “Sistemin yarattığı teknik aksaklıklar en belirgin problemlerden...” (LK26), “İnternet ve teknolojik alet problemi...” (LK27), “Bilgisayar, tablet ve internet erişimi eksikliği.” (OK26), “...teknik yetersizlik de en önemli sorun.” (LE35), “İnternet başlı başına öğrencilerimiz için hatta bazı meslektaşlarımız için de büyük bir sorun...” (OK32), “İnternet eksikliği.” (OK31), “İnternet hızı...” (OK44), “İnternet bağlantısı sorunları...” (İK39), “En büyük sorun bilgisayarı ya da interneti olmayan çocuklarda yaşanmıştır...” (LE38), “İnternet ve

bilgisayar temini..." (OE27), "En çok teknik sıkıntı yaşıyoruz..." OK33, "İnternet sorunları..." (İK35). "EBA Canlı ders uygulamasının arada dersten atması haricinde hiçbir sorunla karşılaşmadım." (LE32), "EBA'nın yoğunluktan kaynaklanan sistemsel sıkıntıları." (İK37), "EBA'nın bağlantı esnasında sürekli sistemden atması." (OK32), "EBA'nın yoğunluğu ve maalesef birçok öğrencimin bir sebepten bu derslere katılmıyor olduğunu bilmek." (OK44), "EBA'ya bağlanma sorunları..." (OK34), "...EBA'ya girememek sorunu." (OK33), "...EBA'ya bağlanamama..." (LK25).

"Katılım" teması ile ilgili olarak: "İlgisizlik" (OK25), "...öğrenci katılımının olmaması." (LK57), "Öğrencilerin derslere katılmaması." (İE45), "En büyük sorunum katılımdaki azlık, verilen ödevlerdeki ilgisizlik." (OK26), "...derse katılım çok çok düşük..." (LK51), "Öğrenci katılımının yeterli seviyede olmaması." (LK40), "Katılım..." (OK48), "...öğrencinin sınıf katıldım görünmesi için katılması..." (LE32), "...derse katılımın istenen seviyede olmaması, öğrencilerde motivasyon eksikliği..." (İK38).

"Sınıf Yönetimi" teması ile ilgili olarak: "...Online ders atmosferinde sınıf yönetimi ile ilgili sorunlar öne çıkmakta." (LK26), "Öğrencileri kontrol edememek..." (OK30), "...öğrencilerin sesimi duyup duymadığını sık sık kontrol etme ihtiyacı hissetmek, öğrencilerin kameralarını açmaması ve onların gerçekten dinleyip dinlemediğini görememek." (LE40), "...Veliler de canlı derse karışıyor." (İK50), "Kameraların kapalı olması, o esnada çocuğun ne yaptığını görememek. Ders çalışmaya uygun ortamda bulunmaması, derslere parktan bahçeden havuzdan denizden katılmak..." (OK37).

"Planlama" teması ile ilgili olarak: "...Sınıfların birleştirilmesi..." (LK26), "...Canlı ders süresinin kısa olması." (LK27), "Yetersiz ders saati..." (LK57), "...ya çok kalabalık sınıflar ya da 1-2 kişinin katıldığı sınıflar." (OK35), "...kalabalık sınıflar..." (LK38), "Zaman kısıtlılığı..." (LK42), "Sürenin kısıtlı olması." (İK35).

Uzaktan Eğitim Kapsamında Gerçekleştirilen Faaliyetlere İlişkin İngilizce Öğretmenlerinin Önerileri

Araştırmaya katılan öğretmenlerin uzaktan eğitim sürecine ilişkin önerileri Tablo 8'de sunulmuştur.

Tablo 8. İngilizce Öğretmenlerin Uzaktan Eğitim Sürecine Yönelik Önerileri

Tema	Kodlar	f
Alt Yapıya Yönelik Öneriler	Sınırsız internet desteği sağlanmalı (ö3, 12, 37, 38, 40, 55, 56, 58, 62, 64, 65, 72), Donanım desteği sağlanmalı (ö3, 10, 11, 12, 30, 37, 38, 40, 43, 49, 55, 56, 62, 65, 67), Fırsat eşitliği sağlanmalı (ö37, 54, 56, 65, 67, 68, 69, 73, 74, 77), EBA canlı ders için ücretsiz internet (ö11, 27, 37, 43), EBA alt yapısının güçlendirilmesi (ö13, 35, 48, 53, 54, 71), EBA içeriğinin güncellemesi (ö2, 18, 34, 36, 44, 55, 76)	54
Eğitime Yönelik Öneriler	Kademeli yüz yüze eğitime geçilmeli (ö3, 38, 51, 70, 79), Hibrit eğitime geçilmeli (ö51,45, 61), Uzaktan eğitime ara verilmeli (ö4), Teknoloji eğitimi verilmeli (ö9, 12, 31), Alternatif uzaktan eğitim olanakları sunulmalı (ö15), Ölçme değerlendirme Yapılmalı (ö17, 31, 54), Ailelere destek sağlanmalı (ö68, 74), Öğretmen mağduriyetleri giderilmeli (ö30, 38, 57, 56, 77, 80)	24
Planlamaya Yönelik Öneriler	Ders süresi artırılmalı (ö5, 23, 65), Dersler seyreltilmeli (ö6, 25, 26, 28, 32, 45, 47, 53, 63), Daha fazla ders sayısı (ö22), Ana	18

	dersler tek verilmeli (ö25, 41), Ders saatlerinin zamanı düzenlenmeli (ö53, 60), Ders içeriğine öğretmenlerin karar vermeli (ö59)	
Katılıma Yönelik Öneriler	Öğrenci Katılımını artırılmalı (ö1, 15, 42, 67)) Öğrencilerin sosyal iletişim becerileri geliştirilmeli (ö1), Öğrenciler için pozitif ortam oluşturulmalı (ö17)	6
Toplam		102

Tablo 8’de araştırmaya katılan öğretmenlerin uzaktan eğitim kapsamında gerçekleştirdikleri faaliyetlere ilişkin önerilerinin dört tema altında toplandığı görülmüştür. Bunlar *alt yapı, süreç ve planlamaya* yönelik önerilerdir.

Araştırmaya katılan öğretmenlerin uzaktan eğitim kapsamında gerçekleştirilen faaliyetlere ilişkin önerileri arasında “Alt Yapıya Yönelik Öneriler” teması ile ilgili olarak öğretmen ve öğrencilere tablet, bilgisayar ve sınırsız internetin sağlanması yer almıştır. “Eğitime Yönelik Öneriler” teması ile ilgili olarak okulların uzaktan eğitime katılmayan öğrencilerin eğitimden mahrum olmaması için kademeli veya nöbetleşe bir şekilde açılması, sınava girecek öğrencilerin yüz yüze eğitime geçmesi, uzaktan eğitimin yetersiz olması sebebiyle durdurulması dolayısıyla kayıp yıl ilan edilmesi ve öğretmenlerin bu süreçte ek ders ve aşırı iş yükü altında mağdur edilmemesi yer almıştır. EBA uygulamasının alt yapısının güçlendirilmesi, içerik bölümünün öğrencilerin ilgisini çekecek etkinliklerle güncellenmesi ve öğrencilerin gönderilen etkinlikleri yapıp yapmadığının daha kolay anlaşılabilmesi için sınıf seçeneğinin eklenmesi görülmüştür. “Planlamaya Yönelik Öneriler” teması ile ilgili olarak canlı ders saatlerinin artırılması, öğrencilerin günlük ders sayılarının azaltılması, sadece ana derslerin uzaktan eğitim kapsamında verilmesi ve İngilizce öğretmenlerinin ders, kapsam ve içeriğine okul bazında kendilerinin karar vermesi belirtilmiştir “Katılıma Yönelik Öneriler” teması ile ilgili olarak öğrencilerin sürece katılımının artırılması ve öğrencilerin ilgisini çekecek etkinliklerin ve içeriklerin oluşturulması görülmüştür.

Öğretmenlerin uzaktan eğitim kapsamında gerçekleştirdikleri faaliyetlere ilişkin önerilerinden bazıları şu şekildedir:

“Alt Yapıya Yönelik Öneriler” teması ile ilgili olarak: “Teknolojik altyapının geliştirilmesi gerekiyor. Her öğrencinin uzaktan eğitim için gerekli teknolojik araçlara sahip olduğundan emin olmak gerekiyor.” (LK38), “Acilen ihtiyacı olan tüm öğrencilere devlet tarafından teknolojik ekipman sağlanması gerektiğini düşünüyorum...” (İE43), “Alt yapı güçlendirilmeli, fırsat eşitliği sağlanmalı, donanımsız öğrenci kalmamalı, ücretsiz internet erişimi olmalı (hem öğretmen hem öğrenci için), uygulamada ülke genelinde standardizasyon sağlanmalı.” (İK35). Herkese eşit imkân, eşit olanak sağlanmalı.” (OK38).

“Eğitime Yönelik Öneriler” teması ile ilgili olarak: “...sınava girecek öğrencilere yüz yüze eğitim sağlanması ve küçük okullarda eğitime başlanması gerektiğini düşünüyorum.” (OK30), “Uzaktan eğitim çok verimsiz. Bir yıl eğitime ara verilsin ve kayıp yıl ilan edilsin.” (OK25), “Uzaktan eğitimin sadece saatler süren canlı derslerden ibaret olmadığı ve öğrencilerimizin birbirleriyle etkileşimde kalmaları için çalışmalar yapmaları gerektiği fark edilmelidir. Ayrıca aşırı teknoloji kullanmanın eğitimde yararı olmadığını bilincinde olunmalıdır.” (OK28), “Sınav ve not odaklı bir eğitim sistemimiz olduğu daha çok anlaşıldı. Bu nedenle katılımı artırıcı önlemler alınmalı ve her öğrenciye ulaşılabilecek alternatif uzaktan eğitim olanakları çoğaltılmalı.” (LE35), “Öğretmenler mağdur edilmemeli. Çünkü daha az emek veriyoruz diye bir şey yok. Biz çocuklar için yine en iyisi nasıldır diye gerçekten ciddi anlamda vakit ve emek harcıyoruz.” (OK38).

“Planlamaya Yönelik Öneriler” teması ile ilgili olarak: “Canlı ders öncesi mutlaka ön hazırlık yaptırmak gerek çünkü canlı dersin süresi çok kısa.” (İK35), “Canlı yayın saatleri azaltılmalı özellikle ana ders olmayan dersler yapılmamalı.” (İK39), “Ekrana bu kadar bağlı olunmamalı günde 6 saat özellikle ilkokul öğrencisi için çok zor sanki.” (İK45), “Ekranda 30 saat lisede 40 saat ders olmaz. Verim düşer ” (İK50), “Seyreltilmesi lazım öğrenci ve öğretmen için de çok fazla ders yükü.” (İK49), “Ana dersler dışındaki müzik, görsel sanatlar, beden eğitimi, teknoloji tasarım vb. dersler canlı ders programından kaldırılırsa çocuklar günde 6-7 saat ekrana bakmak zorunda kalmaz. Türkçe matematik fen gibi ana derslerle ilgilenmeye daha çok vakitleri olur. Daha az radyasyona maruz kalırlar.” (OK34), “Canlı ders saatlerinin günlük 4 ders saati ile sınırlandırılması...” (İK38), “Yabancı dil öğretmenlerinin uzaktan eğitim dönemindeki konu, kapsam, içerik ve yöntemlerini kendilerinin belirlemelerine ve planlamalarına izin verilmelidir. Her okul yapısı farklıdır, basmakalıp şekilde ilerlenmiyor.” (OK41).

“Katılıma Yönelik Öneriler” teması ile ilgili olarak: “Katılımın artması için bir şeyler yapılmalı. Öğrenci takibi de çok önemli.” (OK24), “Her öğrencinin eşit erişimi sağlansın ve devam zorunluluğu olsun...” (LK36), “Herkes ulaşılmalı, donanım eksikliği giderilmeli ve bu iş zorunlu olmalı.” (LK32), “İçeriklerin öğrenciler için öğretici ve istek uyandırıcı yanı eğlenceli olması lazım.” (LK57), “... Ayrıca bu uzun süreçte öğrencilerin kaybolan sosyal iletişim becerileri geliştirilmelidir.” (LK26).

TARTIŞMA, SONUÇ ve ÖNERİLER

Covid-19 sürecinde uzaktan eğitim kapsamında öğrencinin akademik başarısı için öğretmenlerin gerçekleştirdikleri çalışmalara ilişkin olarak öğretmenlerin “Etkinlik ve Ödev Paylaşımı”, “Ders Verme”, “Ödev Takibi”, “İletişim”, “İzleme” ve “Hazırlık” yaptığı görülmektedir. Öğretmenlerin büyük bir çoğunluğunun süreci verimli geçirmek için birçok uygulama ve yöntem kullandıkları ve farklı platformlarda paylaşım yaptıkları görülmektedir. Özellikle sosyal medya ve EBA platformu en çok tercih edilen paylaşım araçları olmaktadır. Öğretmenler, uzaktan eğitim sürecinde öğrencilerin eğitimden kopmaması için velilerle ve öğrencilerle iletişimi aktif olarak kullanmaktadır. Ayrıca canlı derslerle yüz yüze eğitimde verilen derslere benzer eğitim vermeye çalışılmaktadır. Araştırmada İngilizce öğretmenlerin uzaktan eğitim sürecini aktif olarak geçirdikleri, öğrencilerin ilgilerini çekmeye çalıştıkları ve öğrenci başarısını artırmaya yönelik farklı yöntem ve teknikleri kullandıkları sonucu ortaya çıkmaktadır.

Uzaktan eğitim sisteminin geleneksel eğitimden farklı bir yapıya sahip olması sebebiyle eğitimcilerin, düz bir anlatımdan farklı olarak sisteme uygun yöntem ve teknikleri denemeleri gerektiğini vurgulamaktadır (Kınalıoğlu ve Güven, 2011). Uzaktan eğitimde farklı yöntem ve tekniklerin kullanılmasının, öğrencilerin derse olan ilgilerini ve başarılarını artıracak yönündedir. Kör, Çataloğlu ve Erbay (2013), uzaktan eğitim derslerinde animasyon, video ve simülasyon gibi etkileşime dayalı materyallerin kullanılmasının öğrencilerin ilgisini çektiğini ve verilen eğitimin daha verimli hale geldiğini dile getirmektedirler. Öğrenci görüşlerine yönelik yapılan araştırmalarda benzer sonuçlara ulaşılmıştır. Ders çalışırken tercih edilen farklı yöntemlerin akademik başarıyı olumlu yönde artırdığı ortaya konulmuştur (Şenel ve Kutlu, 2015). Diğer bir araştırma, daha esnek bir ulusal müfredat uygulamanın, teknolojik hazırlık ve iş birliğiyle uyum içinde çeşitli öğrenme stratejileriyle uzaktan eğitim tasarlanmasının başarılı öğrenme için kritik olduğunu göstermektedir (Rasmitadila, vd., 2020).

Uzaktan eğitim sürecinde öğrencilerin karşıladıkları sorunlar arasında “Alt Yapıya Dayalı Sorunlar”, “Derslere Devam ile İlgili Sorunlar”, “Teknik Sorunlar”, “Sürece Dayalı Sorunlar” ve “Planlama ile İlgili Sorunlar” olduğu görülmektedir. Uzaktan eğitim sürecinde en sık karşılaşılan

sorunlar arasında ilk başta alt yapıya yönelik sorunlar gelmiştir. Öğrencilerin gerekli donanımına sahip olmamaları ve internet erişimi problemleri, uzaktan eğitimde problemler yaşamalarına sebep olmuş olabilir. Ayrıca öğrencilerin uzaktan eğitime uyum sorunu yaşadıkları görülmüştür. Araştırmaya göre öğrencilerin çoğunluğunun uzaktan eğitime ulaşamadığı ve süreci verimli bir şekilde yaşayamadığı sonucu ortaya çıkmıştır.

Alanda yapılan araştırmalar benzer sonuçlara sahiptir. Uzaktan eğitimde öğrenmenin kalıcı olmaması, ölçme ve değerlendirmeden kaynaklı sorunlar, disiplin sorunları, internet sıkıntısı, sistem sorunları ve etkileşim eksikliği gibi sorunlar öğretmenlerin ve öğrencilerin en çok karşılaştıkları sorunlar arasında yer almaktadır (Türküresin, 2020). Tonbuloğlu (2017), uzaktan eğitim alan öğrencilerin uzaktan eğitim sürecinde karşılaştıkları sorunlar arasında iletişim eksikliği, öğrencilere yeterli desteğin verilmemesi, teknik sorunlar, internet bağlantısında yaşanan sorunlar ve maddi sorunlar olduğu sonucuna ulaşmıştır. Özdoğan ve Berkant (2020), araştırmalarında uzaktan eğitimde belirtilen ortak sorunlar arasında genelde motivasyon kaybı, ölçme ve değerlendirmenin olmaması, internet ve bilgisayar gibi kaynakların yetersizliği, eğitimde fırsat eşitsizliği meydana getirmesi, iletişim ve etkileşim yetersizliği, teknik problemler, sosyalleşme yetersizliği ve uzaktan eğitim sürecine hazırlıksız olma durumları ile ilgili olduğunu belirtmektedirler. Benzer bir araştırma, uzaktan eğitim uygulayan kurumların, program başlatma süreci, mevzuat, program yapısı, öğretim tasarımı, ölçme ve değerlendirme, iletişim ve etkileşim, destek, teknik konular ve program değerlendirme gibi sorunlarla karşılaştıklarını belirtmektedir (Bilgiç ve Tuzun, 2020). Yustina, Halim ve Mahadi (2020), uzaktan eğitim sürecinde öğrenmenin önündeki engeller arasında internet ulaşımı ve Covid-19 dönemi boyunca saha uygulamasına vurgu yapmaktadırlar. Ayrıca Galusha (1997), uzaktan eğitimde öğretmenlerle ve akranlarla yüz yüze temas eksikliği sebebiyle öğrencilerde motivasyonun kaybı, öğrenme ve eğitimdeki öğrenci güveni eksikliği, potansiyel olarak başlangıç maliyetleri ve öğretim üyesi desteğinin olmaması, uzaktan eğitimin başarısının önündeki engeller arasında olduğunu belirtmiştir. Araştırmalar ayrıca öğrencilerin, yabancılaşma ve soyutlanma, etkili tavsiye eksikliği, maliyetler, motivasyon düşüklüğü, geri bildirim ve öğretmen yetersizliği, öğrenci destek hizmetleri, deneyim eksikliği, öğrenmede hayal kırıklığı, veli müdahaleleri, bilgisayar yetersizliği, iletişim ve uzaktan eğitim süreci gibi sorunlarla karşılaştığını göstermektedir (Çilek, Uçan ve Ermiş, 2021; Hara ve Kling, 1999).

Uzaktan eğitim belirgin avantajlara sahip olmasına rağmen, öğrenciler ve eğitimciler için bir belirsizlik oluşturduğu, yeterli geri bildirim sağlamadığı ve öğretmenle iletişim eksikliği gibi sorunlara sahip olması sebebiyle yeteri kadar olumlu algıya sahip değildir (Galusha (1997; Hara ve Kling, 1999; Knapper, 1988). Uzaktan eğitim alan öğrencilerin belirsizlikten kaynaklı olarak güvensizlik düzeyleri yüz yüze eğitim alan öğrencilere oranla daha yüksek seviyede görülmektedir (Knapper, 1988). Uzaktan eğitim algısını etkileyen faktörler arasında eğitimler, akademik planlayıcılar ve programlayıcılar, teknik yardım, materyallere erişilebilirlik, diğer öğrenciler, zaman ve maliyet, destek ve hizmetlerin olmaması, bireylerin uzaktan eğitim algılarını etkileyebilmektedir (Demir ve Özdaş, 2021; Rivera, McAlister ve Rice, 2002). Diğer bir sorun ise, özellikle teknik konularla ilgili olarak öğrencilerin yeterli donanımına sahip olmamasıdır. Birçok öğrenci, bilgisayar ve internet gibi teknolojilerin kullanımında yeteri kadar bilgili değildir (Falowo, 2007). Ayrıca öğretmenlerin, geri dönüt olmaması, sınırlı iletişim, ulaşılabilen öğrenciler, kısıtlı internetin olması, yüz yüze etkileşimin olmaması ve öğrenci sayısının fazla olması gibi iletişimi engelleyen sorunlarla karşılaştıkları görülmektedir. Bunlara ek olarak, velilerle ilgili sorunlar arasında destek olmaması, akademik yetersizlik, geri dönüt vermeme, ulaşılabilen, ilgisiz

davranma, ders takibi olmaması, teknolojik yetersizlik, isteksizlik, kaygılı olma, süreçten sıkılma ve ihtiyaçlarını bildirmeme şeklinde ifade edilmiştir (Çakın, Külekçi ve Akyavuz, 2020).

Uzaktan eğitim sürecinde öğrencilerin derse motive edilmesi için öğretmenlerin yaptıkları çalışmalar arasında “İlgi Çekme”, “İletişim Kurma”, “Motive Etme”, “İzleme” ve “Paylaşımında Bulunma” olduğu görülmektedir. Öğretmenler, öğrencilerin ilgisini çekmek için farklı stratejiler kullanmışlardır. Öğretmenler görsel ve işitsel materyaller, oyunlar, şarkılar ve ödüller kullanarak dersleri daha eğlenceli hale getirmeye çalışmışlardır. Ayrıca rehberlik çalışmaları yapmış ve velilerle iletişim kurmuşlardır. Araştırmaya göre öğretmenlerin uzaktan eğitimde ortaya çıkan öğrenci ilgisizliğini ve motivasyon eksikliğini en aza indirmek ve öğrencilerin uzaktan eğitime katılmalarını sağlamak için büyük çaba gösterdiği söylenebilir.

Çakın ve Külekçi (2020), araştırmalarında öğretmenlerin öğrencileri motive etmek için destekleyici etkinlikler yaptıklarını, gelecek için teşvik ettiklerini, okulun devam ettiğini hissettirdiklerini, sağlık çalışmaları yaptıklarını ve motive edici sözler söylediklerini vurgulamaktadırlar. Duban ve Şen (2020), öğretmenlerin öğrencilerin motivasyonunu artırmak için öğrencileri takip etmeleri ve canlı dersler vermeleri, iletişim araçları ile öğrencilerin gerekli akademik ve psikolojik desteği almalarını sağlamaları gerektiğini vurgulamaktadırlar. Öğretmenlerin uzaktan eğitimde verimliliği artırmak ve öğrencilerin ilgisini çekmek için kullandıkları öğretim yöntem ve tekniklerinin yanı sıra kullandıkları materyalleri de değiştirdikleri görülmektedir (Bakioğlu ve Çevik, 2020; Paudel, 2021; Yustina, Halim ve Mahadi, 2020).

Uzaktan eğitim, öğrenci merkezli bir öğrenme olması sebebiyle öğretmenlerin, öğrenenlerin kişisel ve demografik özelliklerini bilmesi, öğrenmenin önündeki potansiyel engelleri anlamalarına yardımcı olmaktadır (Falowo, 2007). Öğrencilerin uzaktan eğitime yönelik algılarına göre gerçekleştirilen araştırmalar, öğretmenlerin öğrencilerin derse karşı motivasyonunu artırabilmesi için derslerinin çevrimiçi bir metodolojiye çok ani bir şekilde uyarlanması için teknik bilgiye, sosyal becerilere ve kişisel yeteneklere (her öğrencinin zaman zaman sıkıntılı durumuyla ilgili empati ve anlayışa) sahip olması gerektiği sonucuna ulaşmışlardır (Revilla-Cuesta vd., 2021; Rogers, Usher ve Kaznowska, 2011). Franklin ve Nahari (2018), uzaktan eğitimde başarılı olan öğrencilerin öz motivasyon, destekleyici ebeveynler ve öğretmenler, bilgisayar ve internet kullanım bilgisi, ödevleri bitirmeye yönelik eğilim, belirsizliğe karşı hoşgörü, özerklik ihtiyacı, esnek olma yeteneği gibi özelliklere sahip olduğunu gözlemlemiştir.

Uzaktan eğitim sürecinde öğrencilerin derse motive edilmesi için öğretmenlerin yaptıkları çalışmalar arasında “Elverişsiz Olma”, “Verimli Olma”, “Kısıtlı Olma” olduğu görülmektedir. Öğretmenlerin büyük bir çoğunluğunun sürecin olumsuz olduğu yönünde görüş bildirdikleri görülmektedir. Öğretmenlerin süreci iyi bir uygulama olarak görmemesinin nedeni ise sürecin yorucu ve moral bozucu olması, sürece uygun bir değerlendirmenin olmaması olarak görülmektedir. Diğer taraftan öğretmenlerin birçoğu süreci esnek çalışma olanakları sağlaması, öğrencilerle iletişimin güçlenmesi ve teknolojiye daha iyi bir düzeye gelmeleri bakımından verimli olduğu yönünde fikir belirtmektedir. Uzaktan eğitime yönelik uygulanan araştırmalar benzer sonuçlar göstermektedir.

Görgülü ve Kanat (2020), karşılaşılan sorunlara rağmen uzaktan eğitimde önemli ilerleme kaydedildiğinden, fakat uzaktan eğitimin yüz yüze eğitim kadar verimli olmadığından bahsetmişlerdir. Benzer bir araştırma öğretmenlerin, uzaktan eğitim faaliyetlerini olumlu karşıladıklarını, diğer yandan öğrenci katılımının çeşitli sebeplerle yeterli düzeyde olmaması

nedeniyle uzaktan eğitimin verimli geçmediğini dile getirmişlerdir (Canpolat ve Yıldırım, 2021). Ayrıca Karaca vd. (2021), öğretmenlerin uzaktan eğitimin verimliliğine yönelik algılarının kararsızla yakın olduğunu belirtmektedirler. Diğer bir araştırmaya göre pandemi süreci kapsamında eğitimin aksamaması adına yapılan uzaktan eğitim sistemi hakkında eğitimcilerin, faydalı yönlerinin olduğunu fakat kısıtlı etkileşim, öğrencilerin derse aktif katılmaması, bireysel farklılıklara uygun olmaması, teknik aksaklıklar yüzünden derse girişte sorun yaşanması hususlarda eksiklerinin olduğunu ve alt yapı, fırsat eşitsizliği, içerik, materyal anlamında geliştirilmesi ve iyileştirilmesi gerektiğini göstermektedir (Başaran vd., 2020). Benzer bir araştırmada öğretmenlerin uzaktan eğitimi etkisiz bir öğretim yöntemi olarak kabul ettiklerini, uzaktan eğitimi fazladan bir yük ve zaman kaybı olarak gördüklerini göstermektedir (Deveci, 2015).

Rahayu ve Wirza (2020), öğretmenlerin pandemi sırasında çevrimiçi öğrenme sistemlerinin kullanılabilirliği ve kullanım kolaylığına ilişkin olumlu bir algı sergilediğini ortaya koymaktadırlar. Fakat öğretmenlerin yarısından fazlası uzaktan eğitimin etkililiği konusunda hemfikir değildir. Öğretmenler birçok çevrimiçi öğretim sorunuyla karşılaşsalar bile, çevrimiçi öğretmek için teknolojiyi kullanma konusunda olumlu tutum göstermektedirler.

Debeş (2021), araştırmasında, bir katılımcı dışında, eğitimcilerin çoğunluğunun Covid-19 salgını sırasında uzaktan eğitimde eğitimsel zorluklar yaşadıklarını, katılımcıların ölçme ve değerlendirme, teknik, öğrenci katılımı ve öğretim zorluklarının etkililiği gibi sorunlarla karşılaştığını belirtmektedir. Araştırmaya göre, fırsat eşitliği oluşturulması ve ortaya çıkan alt yapı sorunlarının giderilmesi, farklı yöntem ve etkinliklerin kullanılması gibi düzenlemelerin yapılmasının uzaktan eğitime ilişkin algıların olumlu yönde değişmesine olanak sağlayacağı belirtilmiştir. Uzaktan eğitim kapsamında verimliliği artırmak için öğretmenlerin yaptıkları çalışmalar arasında "Farklı Yöntemler Kullanma", "Paylaşımında Bulunma", "Hazırlık", "İletişim Kurma" olduğu görülmektedir. Uzaktan eğitim sürecinde öğretmenlerin verimliliği artırmak için görsel işitsel içerikler kullanma, bireysel farklılıklara uygun etkinlikler, dört dil becerisini artırmaya yönelik etkinlikler, sorular paylaşma, araştırma yapma, Web2.0 araçları gibi çeşitli yöntemler kullanılmaktadır. Öğretmenlerin süreci verimli bir şekilde geçirmek için çaba harcadıkları ve sürece paralel olarak bilgilerini artırmaya çalıştıkları söylenebilir.

Araştırma, öğretmenlerin farklı yöntemler kullandıklarını göstermektedir. Uzaktan eğitime uygun yöntem ve tekniklerin kullanılmasının, sürecin daha verimli geçmesine olanak sağlayacağı belirtilmektedir (Gören vd., 2020). Dolayısıyla, karma veya harmanlanmış öğrenme yaklaşımlarının kullanımı öğretmenler arasında yaygın bir yöntemdir (Müller vd., 2021). Diğer bir araştırmada, öğretmenlerin eğlenceli etkinlikler yaptırma, öğrencileri takdir etme, motive etme, neşeli müzikler yollama, emoji, yıldız, vb. gönderme, ödev paylaşma, öğrencilerle şakaşma, drama çalışmaları yaptırma ve sanal müze gezileri yaptırma gibi farklı etkinlikler kullandıkları görülmektedir (Çakın ve Akyavuz, 2020).

Araştırmada öğretmenlerin paylaşımlar yaptıkları görülmektedir. Örneğin, Çakın ve Akyavuz (2020), öğretmenlerin öğrenciler arasında etkileşim sağlama, dönütleri hızlı verme, günlük ödev verme, uzaktan eğitimle okulun devam ettiğini hatırlatma, öğrencilerin neler yaptığını gördüğünü söyleme, ödev takip çizelgesi yapıp paylaşma ve yaşadıkları erişim problemlerine yardımcı olma gibi paylaşımlar yaptıklarını belirtmektedirler.

Gören ve diğerleri (2020), yaptıkları araştırma sonucunda öğretmenlerin uzaktan eğitimde verimliliği artırmak için hazırlık yaptığını, canlı dersleri düzenli olarak işlediğini, yöneticilerin canlı dersleri sistematik olarak takip ettiğini ve dersler hakkında dönüt verdiğini belirtmektedirler. Öğretmenler uzaktan eğitim sürecinde karşılaştıkları sorunları çözmek için çeşitli yöntemler kullandıklarını ve süreci daha verimli hale getirmek için yapıcı önerilerde bulduklarını vurgulamaktadırlar (Şeren, Tut ve Kesten, 2020). Diğer bir araştırmadan elde edilen görüşme verilerine göre, öğretmenlerin uzaktan eğitimde odak noktasını konu yetkinliğinden çıkarıp iş yüküne, esenliğe geçişe, sosyalleşmeye ve öğrenci motivasyonuna yöneltmesi verimliliği artırmak için yaptıkları etkinlikler arasında gösterilmektedir (Lepp vd., 2021).

Araştırmada, öğretmenlerin teknoloji kullanımına özen gösterdiği görülmektedir. İnternet tabanlı teknolojinin kalıcı öğrenme üzerinde büyük bir güce sahip olduğu varsayılmaktadır (Akpınar, 2003; Isman, Altınay ve Altınay, 2004). Araştırmalar, uzaktan eğitim sürecinde teknoloji kullanımının önemli olduğunu ve öğretmenlerin sürece uygun teknolojik aygıtları kullanması gerektiğini göstermektedir (Rahayu ve Wirza, 2020). Maphosa (2021), öğretmenlerin öğretim için akıllı telefon ve bilgisayar / dizüstü bilgisayar kullanmayı tercih ettiğini ortaya koymuştur. Diğer bir çalışmadan elde edilen bulgular, öğretim görevlilerinin farklı düzeylerde teknik destek aldığını ve çevrimiçi eğitimi düzenlemek için çeşitli araçlar kullandığını göstermektedir (Bakhmat, Babakina ve Belmaz, 2021).

Araştırma sonucunda öğretmenlerin uzaktan eğitimde verimliliği artırmak için kişisel gelişime önem verdikleri görülmektedir. Öğretmenler uzaktan eğitimin güçlü yönlerinin ve sınırlamalarının farkında olduklarını ve profesyonel gelişim için daha fazla kurumsal destek ve fırsata ihtiyaç duyduklarını belirtmektedirler (Biasutti, Antonini ve Schiavio, 2021). Uzaktan eğitim sırasında öğretmenlerin mesleki refahını artırmak için öğretmenlerde duygusal yönetim ve dijital becerilerin geliştirilmesine odaklanılması gerektiği vurgulanmaktadır (Alves, Lopes ve Precioso, 2021). Ayrıca Maphosa (2021), öğretmenlerin sürekli mesleki gelişiminin temel amacının uzaktan eğitim sürecinde eğitsel yeterliliğe sahip olmak için dijital becerilerini geliştirmeyi hedeflemek olduğunu belirtmektedir.

Araştırmada öğretmenlerin dört dil becerisine (okuma, yazma, konuşma, dinleme) yönelik çalışmalar yaptığı görülmektedir. Uzaktan eğitimde dil öğretme üzerine yapılan bir araştırmaya göre öğretmenler, müfredat planlamasına dayalı olarak öğretim hedeflerinin okuma ve dinleme yoluyla bilgi yeterliliğini, yazma ve konuşma yoluyla beceri yeterliliğini öğretmek olduğunu vurgulamaktadırlar (Astuti ve Solikhah, 2021). Bir diğer araştırmada, uzaktan eğitim uygulamalarında kullanılan çeşitli teknolojik egzersiz türlerini, yabancı dil öğretim metodolojisinde kullanılan tekniklerle birleştirerek uzaktan eğitim dil becerilerinin uygulanması üzerindeki etkisini doğruladığı savunulmaktadır (Hercik, Milkova ve El-Hmoudova, 2015).

Öğretmenlerin uzaktan eğitim sürecinde en çok karşılaştıkları sorunlar arasında bağlantı sorunları, donanım sorunları, internet ve teknik aksaklıklar gelmektedir. Öğretmenlerin öğrenci katılımının yetersiz olması, ilgisizlik, gürültü, sınıf yönetimi konusunda sorun yaşamaları sebebiyle sürece karşı olumsuz fikirlere sahip oldukları görülmektedir. Bu bulgulara göre öğretmenlerin genel olarak sürecin işleyişine ve yönetimine yönelik sorunlarla karşılaştıkları ve dolayısıyla süreci olumsuz buldukları görülmektedir.

Uzaktan eğitimde yapılan benzer bir çalışma, yetersiz destek, altyapı ve kaynak, öğretmenlerin çevrimiçi öğrenmeyi etkili bir şekilde yönetmede sınırlı pedagojik becerilere sahip olması ve öğrenme sürecinde öğretmen-öğrenci ve öğrenci-öğrenci iletişim ve etkileşim eksikliği gibi

sorunların öğretmenlerin en çok karşılaştığı sorunlar arasında olduğunu göstermektedir (Subekti, 2021). Ayrıca internet erişimi, internet kotası ve maddi külfet diğer büyük engelleyici faktörler arasında yer almaktadır (Pratama, Ibrahim ve Riau, 2020). Uzaktan eğitim sürecinde öğretmenlerin internet bağlantısı, öğrencilerle iletişim, düşük katılım ve okul yönetiminin baskısına maruz kalma gibi sorunlar yaşadıkları tespit edilmiştir. Bunlara ek olarak öğretmenler, uzaktan eğitimde en çok problem yaratan konunun küçük yaşta öğrencilerle ders işlemek olduğunu belirtmektedirler (Ayaz, 2021).

Öğretmenlerin yetersiz ebeveyn desteği, teknolojik cihazlara sahip olmama, huzursuz öğrencilerin sosyal ve duygusal ihtiyaçlarını karşılama, derse katılım, devamsızlık gibi uzaktan eğitimde başarıyı ve verimliliği etkileyen sorunlarla mücadele ettiklerini ifade edilmektedir (Stacki, Bay, Flynn ve Hermann, 2021). Öğretmenler, öğrencilere bir bilgisayar ekranı aracılığıyla eğitim vermenin zorluklarını yaşamaktadırlar. Öğretmenlerin, ayrıca öğrencilerde oluşabilecek bilgi eksikliği nedeniyle endişeli oldukları ve uzaktan eğitim sürecinde kendilerini yetersiz hissettikleri belirtilmektedir (Bakioğlu ve Çevik, 2020). Diğer bir araştırmada, uzaktan eğitimde ölçme-değerlendirmede problemi yaşandığı, öğrencilerin teknik altyapı ve imkânlar açısından eşit şartlarda olmadığı, öğretmenlerin hizmet içi eğitime ihtiyaç duydukları ve öğrencilerin derslere devam etmedikleri belirtilmiştir (Balaman ve Hanbay, 2021).

Araştırmada, EBA uygulamasına yönelik sorunların mevcut olduğu görülmektedir. Araştırmalar, uzaktan eğitim sürecinde yoğun olarak kullanılan EBA uygulamasına yönelik olarak öğretmenlerin, EBA'nın öğrencilere faydalı olduğunu, ancak içeriklerin ilgi çekici ve öğrencilerin düzeyinde olmayışı, içeriklerin verimsiz hazırlandığı, bağlantı sorunları, aşırı yoğunluk ve güncel olmayışı gibi sorunlara sahip olduğunu göstermektedir (Aygün ve Şahin, 2020; Karbeyaz ve Kurt, 2020; Yıldız ve Bektaş, 2020). Ayrıca diğer bir araştırma EBA TV ve EBA uygulamasının öğrencileri sınavlara hazırlamada yetersiz kaldığı vurgulanmaktadır (Erümit, 2020).

Öğretmenlerin uzaktan eğitim kapsamında gerçekleştirdikleri faaliyetlerde karşılaştıkları sorunlar arasında "Alt Yapıya Yönelik Öneriler", "Sürece Yönelik Öneriler", "Planlamaya Yönelik Öneriler", "EBA Uygulamasına Yönelik Öneriler" ve "Katılıma Yönelik Öneriler" olduğu görülmektedir. Öğretmenlerin sürecin daha verimli işlemesine yönelik olarak hem öğretmenlere hem de öğrencilere sınırsız internet desteği sağlanması gerektiğini, özellikle öğrencilere uzaktan eğitime sorunsuz ulaşabilmeleri için tablet veya bilgisayar verilmesi ve eğitimde fırsat eşitliğinin sağlanmasına yönelik önerilerde bulunmaktadır. Öğretmenlerin sürecin sorunsuz işlemesine ilişkin önerilerinin çoğunlukla öğrencilerin eğitime ulaşmalarına imkân sağlanması ve eğitimde fırsat eşitliği sağlanması yönünde olduğu söylenebilir.

Balaman ve Tiryaki (2021), uzaktan eğitim ile ilgili tespit edilen eksiklerin tamamlanması ve sürece yönelik altyapı ve diğer gereksinimlerin yerine getirilmesi ile yüz yüze eğitimin ve uzaktan eğitimin harmanlanabileceğini önermektedirler. Diğer bir araştırma ise dijital sorunları çözmek için çift yönlü etkileşime izin veren ve kurumlar arası iş birliğini geliştiren multimedya materyalinin tasarlanması gerektiğini önermektedir (Aydın ve Erol, 2021). Benzer bir araştırmada öğretmenlerin uzaktan eğitimde kullandıkları öğretim yöntem ve tekniklerinde değişiklik yapılması, öğrencilerle sağlıklı bir iletişim kurulması, öğrenci motivasyonunu artırıcı etkinlikler yapılması, teknolojiyle ilgili problemlerin çözülmesi, öğrenme eksikliklerinin takip edilmesi ve en kısa sürede giderilmesi, senkron ders planlamasının ayrıntılı bir şekilde yapılması, velilerin üzerlerine düşen görevleri yerine getirmesi, öğretmenlerin okuldaki diğer çalışanlar ile işbirliği yapması ve sürecin değerlendirilmesi gibi öneriler yer almaktadır (Bıyıklı ve Özgür, 2021).

Alves, Lopes ve Precioso (2021), yürüttükleri araştırmada uzaktan eğitim sürecine yönelik kamu politikalarına ve dolayısıyla öğretim sınıfının yenilenmesine yönelik daha fazla ve daha güçlü alt yapı yatırıma ihtiyaç olduğunu belirtmektedirler. Benzer bir araştırma uzaktan eğitimi değerlendiren eğitimcilerin ve paydaşların uzaktan öğrenme konusunda öğretmenler için kapsamlı eğitimler sağlamasını önermektedir (Pratama, Ibrahim ve Riau, 2020). Araştırmalar ayrıca, eğitim politikalarının uzaktan öğretim için dijital medyayı benimsemesini, öğrencilerin 21. yüzyıl becerileri ile donatılmasını ve öğretmenlerin sürekli mesleki gelişimi için dijital becerilerini geliştirmeyi hedeflemeleri gerektiğini önermektedirler (Alqahtani, 2019; Maphosa, 2021). Araştırma sonuçları, uzaktan eğitim bağlamında küresel dil öğretiminin daha geniş dokusuna bağlanabileceğini, eğitimcilere deneysel dersler sağlayabileceğini ve öğretmenlere teknoloji destekli faaliyetler hakkında gelecekte karar vermelerinde yardımcı olabileceğini önermektedir (Huang, Shi ve Yang, 2021). Araştırma, daha esnek bir ulusal müfredat, teknolojik hazırlık ve iş birliğiyle uyumlu çeşitli öğrenme stratejileriyle uzaktan öğrenmenin tasarlanmasının, başarılı uzaktan eğitim için kritik olduğunu göstermektedir (Rasmitadila vd., 2020). Bu nedenle, eğitimcilerin dikkatini çocuklar için uygun olan güvenli ve sağlıklı çevrimiçi ortamların nasıl sağlanacağına ilişkin konulara çekmenin ve 21. yüzyılda öğrenme için teknoloji anlayışlarını ve düşünme becerilerini geliştirmenin önemli olduğu önerilmektedir (Kim, 2020).

Zaccoletti ve diğerleri (2020), zorunlu uzaktan eğitim gibi özel durumlarda akademik motivasyondaki düşüşü önlemek için öğretmenlerin motivasyon artırıcı uygulamaları benimsemeleri gerektiğini ileri sürmektedirler. Diğer bir araştırma ise alt yapı sorunlarının giderilmesi, fırsat eşitliği sağlanması, içeriklerin ve materyallerin geliştirilmesi ve iyileştirilmesi gerektiğini önermektedir (Başaran vd., 2020). Uzaktan eğitimde başarılı olmak için dikkate alınması gerekenler arasında geniş ağ altyapısı ve donanım cihazları, e-öğrenme yazılımı, öğretim faaliyetlerinin organizasyonu, pedagojik konular, çeşitlilik ve kapsayıcılık ve bir dizi teknik sorunların halledilmesi gerektiği vurgulanmaktadır (Cesco vd., 2021).

Araştırmada EBA uygulamasına yönelik önerilerde alanda yapılan araştırmalara benzer sonuçlar bulunmaktadır. Özellikle uygulamanın içeriğinin zenginleştirilmesi, görsel ve işitsel etkinliklerin artırılması, alt yapı sorununun giderilmesi, öğrenci seviyesine uygun anlatımlar ve etkinlikler eklenmesi gibi öneriler yer almaktadır (Karbeyaz ve Kurt, 2020). Ayrıca içeriklerin verimli hazırlanması ve öğrenciler üzerinde ders algısının oluşturulmasının derse aktif katılımı arttırabileceği düşünülmektedir (Yıldız ve Bektaş, 2020). EBA uygulamasının etkinliği üzerine yapılan diğer bir araştırma, öğrencilere uzaktan eğitim konusunda destek hizmetler verilebileceğini ve teknolojik altyapı imkânları iyileştirilerek, alternatif çözümler geliştirilebileceğini önermektedir (Türküresin, 2020).

1. Uzaktan eğitim sürecinde en belirgin sorunlardan olan alt yapı eksikliğinin giderilmesi gerekmektedir. Öğretmenlere ve öğrencilere süreci verimli bir şekilde geçirebilmesi için gerekli donanım (tablet, bilgisayar) ve internet desteği sağlanmalıdır.
2. Uzaktan eğitim konusunda velilere yönelik eğitim desteği sağlanmalıdır.
3. Öğrencilerin pedagojik ihtiyaçlarının göz önünde bulundurularak dijital içeriklerin planlanması ve hazırlanması uzaktan eğitim sürecinin daha nitelikli ve verimli olmasına olanak sağlayacaktır.
4. Uzaktan eğitimde yoğun olarak kullanılan EBA'da oluşan teknik sıkıntılara ve yoğunluğa karşı gerekli alt yapı çalışmaları yapılmalıdır.
5. Öğretmenlere ve öğrencilere yönelik teknoloji kullanımı ve güvenliği eğitimi verilmelidir.

KAYNAKLAR

- Abarca, M. F. (2004). Interaction in the English classroom; An exploratory study. *Revista Electronica "Actualidades Investigativas en Educacion"*, 4 (1), 1-24
- A, Alqahtani. (2019). The Use of Technology in English Language Teaching. *Frontiers in Education Technology*. 2. p168.
- Adıgüzel, A. (2020). Salgın sürecinde uzaktan eğitim ve öğrenci başarısını değerlendirmeye ilişkin öğretmen görüşleri. *Milli Eğitim Dergisi*, 253-271. doi: 10.37669/Milliegitim.781998
- Altun, E. (2020). *Eğitmenlerin uzaktan eğitime yönelik pedagojik yeterliliklerinin uzaktan eğitim ders videoları aracılığıyla incelenmesi*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tez). Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Samsun.
- Alves, R., Lopes, T., & Precioso, J. (2021). Teachers' well-being in times of covid-19 pandemic: Factors that explain professional well-being. *International Journal of Educational Research and Innovation (IJERI)*, 15, 203-217.
- Aristovnik, A., Keržič, D., Ravšelj, D., Tomaževič, N., & Umek, L. (2020). Impacts of the Covid-19 pandemic on life of higher education students: A global perspective. *Sustainability*, 12(20), 8438.
- Armstrong-Mensah, E., Ramsey-White, K., Yankey, B., & Self-Brown, S. (2020). Covid-19 and distance learning: Effects on georgia state university school of public health students. *Frontiers in Public Health*, 547. doi:10.3389/fpubh.2020.576227
- Arslan, Y., & Şumuer, E. (2020). Covid-19 döneminde sanal sınıflarda öğretmenlerin karşılaştıkları sınıf yönetimi sorunları. *Milli Eğitim Dergisi, Salgın Sürecinde Türkiye'de ve Dünyada Eğitim*, 201-230. doi: 10.37669/Milliegitim.791453
- Astuti, M., & Solikhah, I. (2021). Teacher perception in teaching english for smp in klaten regency during Covid-19 outbreak. *Indonesian Journal of Language Teaching and Linguistics*, 6(1), 1-13.
- Ayaz Töral, D. (2021). Covid-19 pandemi sürecinde 4-13 yaş grubu öğrencilerine yönelik uzaktan çağrı öğretimine ilişkin öğretmen görüşleri. *Dumlupınar Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 5(1), 21-43.
- Aydın, E. (2020). Covid-19 Döneminde EBA TV üzerinden yapılan Türkçe derslerinin değerlendirilmesi. *Milli Eğitim Dergisi, Salgın Sürecinde Türkiye'de ve Dünyada Eğitim*, 877-894. doi: 10.37669/Milliegitim.787592
- Aydın, E., & Erol, S. (2021). The views of Turkish language teachers on distance education and digital literacy during Covid-19 pandemic. *International Journal of Education and Literacy Studies*, 9(1), 60-71.
- Aygün, M., & Şahin, E. (2020). EBA okuma kitaplarında Jules Verne ve fizik dersi öğretim programı: Dünya'nın Merkezine Yolculuk örneği. *Milli Eğitim Dergisi, Salgın Sürecinde Türkiye'de ve Dünyada Eğitim*, 895-918. doi: 10.37669/Milliegitim.787855
- Bakhmat, L., Babakina, O., & Belmaz, Y. (2021, March). Assessing online education during the Covid-19 pandemic: A survey of lecturers in Ukraine. In *Journal Of Physics: Conference Series* (vol. 1841,12050).
- Bakioğlu, B., & Çevik, M. (2020). Covid-19 pandemisi sürecinde fen bilimleri öğretmenlerinin

- uzaktan eğitime ilişkin görüşleri. *Turkish Studies*, 15(4), 109-129.
<https://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.43502>
- Balaman, F., & Hanbay Tiryaki, S. (2021). Korona virüs (Covid-19) nedeniyle mecburi yürütülen uzaktan eğitim hakkında öğretmen görüşleri. *Itobiad: Journal of the Human & Social Science Researches*, 10(1), 52-84.
- Başaran, M., Doğan, E., Karaoğlu, E., & Şahin, E. (2020). Koronavirüs (Covid-19) pandemi sürecinin getirisi olan uzaktan eğitimin etkililiği üzerine bir çalışma. *Academia Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 5 (2), 368-397.
- Begimbetova, K. (2015). *Uzaktan Eğitimde Öğretim Elemanı ve Öğrencilerin Memnuniyet Düzeyi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi) Gazi Üniversitesi, Bilişim Enstitüsü, Ankara.
- Berg, B. L., & Lune, H. (2018). *Qualitative research methods for the Social Sciences*. Pearson.
- Bıyıklı, C., & Özgür, A. (2021). Öğretmenlerin senkron uzaktan eğitim sürecinde yaşanan sorunlara ilişkin çözüm önerileri. *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi*, 7(1), 110-147.
- Biasutti, M., Antonini Philippe, R., & Schiavio, A. (2021). Assessing teachers' perspectives on giving music lessons remotely during the Covid-19 lockdown period. *Musicae Scientiae*, 1-19.
- Bilgiç, H., & Tuzun, H. (2020). Issues and challenges with web-based distance education programs in Turkish Higher Education Institutes. *Turkish Online Journal of Distance Education*, 21(1), 143-164. doi 10.17718/tojde.690385
- Bozkurt, A., & Sharma, R. C. (2020). Emergency remote teaching in a time of global crisis due to Corona Virus pandemic. *Asian Journal of Distance Education*, 15(1), i-vi.
- Burgess, S., & Sievertsen, H. H. (2020). Schools, skills, and learning: the impact of Covid-19 on education. *VoxEu.org*, 1(2).
- Can, E. (2020). Koronavirüs (Covid-19) pandemisi ve pedagojik yansımaları: Türkiye'de açık ve uzaktan eğitim uygulamaları. *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi*, 6(2), 11-53.
- Canpolat, U., & Yıldırım, Y. (2021). Ortaokul öğretmenlerinin Covid-19 salgın sürecinde uzaktan eğitim deneyimlerinin incelenmesi. *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi*, 7(1), 74-109
- Cao, W., Fang, Z., Hou, G., Han, M., Xu, X., Dong, J., & Zheng, J. (2020). The psychological impact of the Covid-19 epidemic on college students in China. *Psychiatry Research*, 287, 112934.
- Carter N., Bryant-Lukosius D., DiCenso A., Blythe J., & Neville AJ. (2014) The use of triangulation in qualitative research. *Oncol Nurs Forum*, 41(5), 545-7. doi: 10.1188/14.ONF.545-547.
- Cesco, S., Zara, V., De Toni, A. F., Lugli, P., Betta, G., Evans, A. C., & Orzes, G. (2021). Higher education in the first year of Covid-19: Thoughts and perspectives for the future. *International Journal of Higher Education*, 10(3), 285-294.
- Cohen, L., Manion, L., & Morrison, K. (2000). *Research methods in education*, (5th Ed.). London: Routledge.
- Çakın, M., & Külekçi Akyavuz, E. (2020). Covid-19 süreci ve eğitime yansımaları: Öğretmen görüşlerinin incelenmesi. *International Journal Of Social Sciences and Education Research*, 6(2), 165-186. doi 10.24289/İjsser.747901

- Çilek, A., Uçan, A., & Ermiş, M. (2021). Pandemi sürecinde sınıf öğretmenlerinin uzaktan eğitime ilişkin görüşleri. *Turan: Stratejik Araştırmalar Merkezi*, 13(49), 308-323.
- Daimary, P. (2020). E-learning in schools during Covid-19 pandemic in rural areas. *International Journal of Management*, 11(10), 659-664.
- Daniel, J. (2020). Education and the Covid-19 pandemic. *Prospects*, 49(1), 91-96.
doi: 10.1007/s11125-020- 09464-3
- Debeş, G. (2021). Distance learning in higher education during the Covid-19 pandemic: Advantages and disadvantages. *International Journal Of Curriculum And Instruction*, 13(2), 1109-1118.
- Demir, F., & Özdaş, F. (2020). Covid-19 sürecindeki uzaktan eğitime ilişkin öğretmen görüşlerinin incelenmesi. *Milli Eğitim Dergisi, Salgın Sürecinde Türkiye’de ve Dünyada Eğitim*, 273-292. doi: 10.37669/Milliegitim.775620
- Demir, F., & Özdaş, F. (2021). Examining experiences of parents about distance education during the epidemic process. *International Journal of Progressive Education*, 17(5), 192-207. doi:10.29329/ijpe.2021.375.13
- Denzin, N., & Lincoln, Y. (Eds.) (1994). *Handbook of qualitative research*. California: Sage Publications.
- Dilekçi, Ü., & Limon, İ. (2020). Covid-19 salgını bağlamında öğretmenlerin algıladıkları “aşırı iletişim yükü” düzeyi. *Milli Eğitim Dergisi, Salgın Sürecinde Türkiye’de ve Dünyada Eğitim*, 231-252. doi: 10.37669/Milliegitim.776450
- Duban, N., & Şen, F. G. (2020). Sınıf öğretmeni adaylarının Covid-19 pandemi sürecine ilişkin görüşleri. *Electronic Turkish Studies*, 15(4), 357-376.
- Durak, G., Çankaya, S., & İzmirli, S. (2020). Covid-19 Pandemi döneminde Türkiye’deki üniversitelerin uzaktan eğitim sistemlerinin incelenmesi. *Necatibey Eğitim Fakültesi Elektronik Fen ve Matematik Eğitimi Dergisi*, 14 (1), 787-809. doi: 10.17522/balikesirnef.743080
- Düzgün, S., & Sulak, S. (2020). Öğretmen adaylarının Covid-19 pandemisi sürecinde uzaktan eğitim uygulamalarına ilişkin görüşleri. *Milli Eğitim Dergisi, Salgın Sürecinde Türkiye’de ve Dünyada Eğitim*, 619-633. doi: 10.37669/Milliegitim.787874
- Eberle, T. S. (2014). *Phenomenology as a research method*. The SAGE Handbook Of Qualitative Data Analysis, 184-202.
- Ellis, V., Steadman, S., & Mao, Q. (2020). Come to a screeching halt: Can change in teacher education during the Covid-19 pandemic be seen as innovation? *European Journal Of Teacher Education*, 43(4), 559-572.
- Türküresin, H. E. (2020). Covid-19 pandemi döneminde yürütülen uzaktan eğitim uygulamalarının öğretmen adaylarının görüşleri bağlamında incelenmesi. *Milli Eğitim Dergisi, Salgın Sürecinde Türkiye’de ve Dünyada Eğitim*, 597-618. doi: 10.37669/Milliegitim.787509
- Rasheed, F. (2007). Factors impeding implementation of web-based distance learning. *AACE Review (formerly AACE Journal)*, 15(3), 315-338.
- Ferri, F., Grifoni, P., & Guzzo, T. (2020). Online learning and emergency remote teaching:

- Opportunities and challenges in emergency situations. *Societies*, 10(4), 2-18. doi:10.3390/soc10040086
- Franklin, U. E., & Nahari, A. A. (2018). The impact of e-learning on academic performance: Preliminary examination of King Khalid University. *Development*, 7(1), 83-96.
- Galusha, J. M. (1997). Barriers to learning in distance education. Interpersonal computing and technology *An Electronic Journal For The 21st Century*, 5(3-4), 6-14.
- García, E., & Weiss, E. (2020). Covid-19 and student performance, equity, and us education policy: Lessons from pre-pandemic research to inform relief, recovery, and rebuilding. *Economic Policy Institute*.
- Gök, B. (2011). *Uzaktan eğitimde görev alan öğretim elemanlarının uzaktan eğitim algısı*. (Yayımlanmamış yüksek Lisans tezi). Gazi Üniversitesi, Bilişim Enstitüsü, Ankara.
- Gören, S. Ç., Gök, F. S., Yalçın, M. T., Göregen, F., & Çalışkan, M. (2020). Küresel salgın sürecinde uzaktan eğitimin değerlendirilmesi: Ankara örneği. *Milli Eğitim Dergisi*, 49(1), 69-94.
- Görgülü Arı, A., & Hayır Kanat, M. (2020). Covid-19 (koronavirüs) üzerine öğretmen adaylarının görüşleri. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, Salgın Hastalıklar Özel Sayısı*, 459-492.
- Grandisoli, E., & Jacobi, P. R. (2020). Post-Covid-19 education and local transformation. *Brazil: Universidade De Sao Paulo*.
- Gündüz, A. Y. (2013). *Öğretmen adaylarının uzaktan eğitim algısı*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Sakarya Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Sakarya.
- Hara, N., & Kling, R. (1999). Students' frustrations with a web-based distance education course. *First Monday*, 4(12). <https://doi.org/10.520/Fm.V4i12.710>
- Hercik, P., Milkova, E., & El-Hmoudova, D. (2015). Language skills development in e-learning language courses. *Procedia- Social And Behavioral Sciences*, 182, 653-659. Doi: 10. 1016/J.Sbspro. 2015.04.803
- Huang, M., Shi, Y., & Yang, X. (2021). Emergency remote teaching of English as a foreign language during Covid-19: Perspectives from a university in China. *IJERI: International Journal Of Educational Research And Innovation*, (15), 400-418.
- Husserl, E. (1970). The crisis of European sciences and transcendental phenomenology: *An introduction to phenomenological philosophy*. Northwestern University Press.
- Isman, A. , Altınay, Z. & Altınay, F. (2004). Roles of the students and teachers in distance education. *The Turkish Online Journal of Distance Education*, 5(4).
- Jena, P. K. (2020). Impact of pandemic Covid-19 on education in India. doi:10.31235/osf.io/2kasu
- Jung, J., Horta, H., & Postiglione, G. A. (2021). Living in uncertainty: The Covid-19 pandemic and higher education in Hong Kong. *Studies in Higher Education*, 1-14.
- Kapasias, N., Paul, P., Roy, A., Saha, J., Zaveri, A., Mallick, R., & Chouhan, P. (2020). Impact of lockdown on learning status of undergraduate and postgraduate students during Covid-19 pandemic in West Bengal, India. *Children and Youth Services Review*, 116, 105194. doi: 10.1016/J.Childyouth.2020.105194.

- Karaca, İ., Karaca, N., Karamustafaoğlu, N., & Özcan, M. (2021). Öğretmenlerin uzaktan eğitimin yararına ilişkin algılarının incelenmesi. *Humanistic Perspective*, 3 (1), 209-224. doi: 10.47793/hp.844113.
- Karakuş, N., Ucuzsatar, N., Karacaoğlu, M., Esendemir, N., & Bayraktar, D. (2020). Türkçe öğretmeni adaylarının uzaktan eğitime yönelik görüşleri. *Rumelide Dil Ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, (19), 220-241. doi: 10.29000/Rumelide.752297
- Karbeyaz, A., & Kurt, M. (2020). Covid-19 sürecinde Eğitim Bilişim Ağı (Eba) ile ilgili öğretmen tutumları: Bir karma yöntem çalışması. *EKEV Akademi Dergisi*, (84), 39-66.
- Kavuk, E., & Demirtaş, H. (2021). Covid-19 pandemisi sürecinde öğretmenlerin uzaktan eğitimde yaşadığı zorluklar. *E-Uluslararası Pedagogji Dergisi*, 1(1), 55-73.
- Kınalıoğlu, İ. H., & Güven, Ş. (2011). Uzaktan eğitim sisteminde öğrenci başarısını ölçülmesinde karşılaşılan güçlükler ve çözüm önerileri. *XIII. Akademik Bilişim Konferansı Bildiriler*, 637-644
- Knapper, C. K. (1988). Lifelong learning and distance education. *American Journal of Distance Education*, 2(1), 63-72.
- Kör, H., Çataloğlu, E., & Erbay, H. (2013). Uzaktan ve örgün eğitimin öğrenci başarısı üzerine etkisinin araştırılması. *Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 12(2), 267-279.
- Krefting, L. (1991). Rigor in qualitative research: The assessment of trustworthiness. *The American Journal of Occupational Therapy*, 45 (3), 214-222
- Kurnaz, A., Kaynar, H., Şentürk Barışık, C., & Doğrukök, B. (2020). Öğretmenlerin uzaktan eğitime ilişkin görüşleri. *Milli Eğitim Dergisi*, 293-32. Doi: 10.37669/Milliegitim.787959
- Lepp, L., Aaviku, T., Leijen, Ä., Pedaste, M., & Saks, K. (2021). Teaching during Covid-19: The decisions made in teaching. *Education Sciences*, 11(2), 47
- Lincoln, S. Y., & Guba, E. G. (1985). *Naturalistic inquiry*. thousand oaks, CA: Sage,
- Inelo, S., Kääriäinen, M., Kanste, O., Pölkki, T., Utriainen, K., & Kyngäs, H. (2014). Qualitative content analysis: A focus on trustworthiness, *SAGE Open*, 1-10
- Mahundu, G. F. (2020). Covid-19 disease pandemic lockdown: Schools closure and students e-learning options in Tanzania. *SSRN Electronic Journal*. Doi:10.2139/ssrn.3698554
- Maphosa, V. (2021). Teachers' perspectives on remote-based teaching and learning in the Covid-19 era: Rethinking technology availability and suitability in Zimbabwe. *European Journal of Interactive Multimedia and Education*, 2(1), e02105.
- Mayring, P. (2004). Qualitative content analysis. *A Companion to Qualitative Research*, 1(2), 159-176.
- Müller, A. M., Goh, C., Lim, L. Z., & Gao, X. (2021). Covid-19 emergency elearning and beyond: Experiences and perspectives of university educators. *Education Sciences*, 11(1), 19.
- Onat, O. (2018). The effects of periodic informative instant messages on distance learners perception of transactional distance (Master's thesis, Sosyal Bilimler Enstitüsü)
- Özdoğan, A., & Berkant, H. (2020). Covid-19 pandemi dönemindeki uzaktan eğitime ilişkin paydaş görüşlerinin incelenmesi. *Milli Eğitim Dergisi*, *Salgın sürecinde Türkiye'de ve Dünyada eğitim*, 13-43. doi: 10.37669/Milliegitim.788118
- Paley, J. (2016). *Phenomenology as qualitative research: A Critical Analysis of Meaning Attribution*.

Routledge.

- Patton, M. Q. (2014). *Qualitative research & evaluation methods: Integrating theory and practice*. Sage publications.
- Paudel, P. (2021). Online education: Benefits, challenges and strategies during and after Covid-19 in higher education. *International Journal On Studies in Education*, 3(2), 70-85.
- Pratama, M. D., Ibrahim, N., & Riau, S. K. (2020) Students' perspectives: E-learning during Covid-19 pandemic. *Indonesian Journal of Integrated English Language Teaching*, 6(2), 16-25.
- Rahayu, R. P., & Wirza, Y. (2020). Teachers' perception of online learning during pandemic Covid-19. *Journal Penelitian Pendidikan*, 20(3), 392-406. doi:10.17509/Jpp. V20i3.29226
- Rasmitadila, R., Aliyyah, R. R., Rachmadtullah, R., Samsudin, A., Syaodih, E., Nurtanto, M., & Tambunan, A. R. (2020). The perceptions of primary school teachers of online learning during the Covid-19 pandemic period: A case study in Indonesia. *Journal of Ethnic And Cultural Studies*, 7(2), 90. Doi:10.29333/Ejecs/388
- Revilla-Cuesta, V., Skaf, M., Varona, J. M., & Ortega-López, V. (2021). The outbreak of the Covid-19 pandemic and its social impact on education: Were engineering teachers ready to teach online? *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 18(4), 2127.
- Rivera, J. C., Mcalister, M. C., & Rice, M.L. (2002). A comparison of student outcomes and satisfaction between traditional and web-based course offerings. *Online Journal of Distance Learning Administration*, 5(3). <https://www.westga.edu/~distance/ojdl/fall53/rivera53.html>
- Rogers, J., Usher, A., & Kaznowska, E. (2011). *The state of e-learning in Canadian Universities, 2011: If students are digital natives, why don't they like e-learning?* Toronto: Higher Education Strategy Associates.
- Stacki, S. L., Bay, Z., Flynn Davis, A., & Hermann, J. (2021). Twenty-first century middle schooling in New York: Teachers share experiences and perspectives on remote teaching and learning early in the global pandemic. *Excelsior: Leadership in Teaching and Learning*, 13(2), 143-159.
- Subekti, A. S. (2021). Covid-19-triggered online learning implementation: pre-service English teachers' beliefs. *Metathesis: Journal of English Language, Literature, and Teaching*, 4(3), 232-248.
- Şenel, S., & Kutlu, Ö. (2015). Ankara Üniversitesi uzaktan eğitim programına katılan öğrencilerin akademik başarılarını yordayan faktörler. *Eğitimde ve Psikolojide Ölçme ve Değerlendirme Dergisi*, 6(2), 177-193.
- Şirin, R., Üniveristesi, G., & Tekdal, M. (2015). İngilizce dersinin uzaktan eğitimine yönelik öğrenci görüşleri. *Gaziantep University Journal of Social Sciences*, 14(1), 323-335.
- Teräs, M., Suoranta, J., Teräs, H., & Curcher, M. (2020). Post-covid-19 education and Education Technology 'solutionism': A Seller's market. *Postdigital Science and Education*, 2(3), 863-878. doi:10.1007/s42438-020-00164-x
- Tonbuloğlu, B. (2017). *Uzaktan eğitim programlarının paydaş görüşlerine göre değerlendirilmesi* (Yayınlanmamış doktora tezi). Yıldız Teknik Üniversitesi, İstanbul.
- Toquero, C. M. (2020). Challenges and opportunities for higher education amid the Covid-19 pandemic: The Philippine context. *Pedagogical Research*, 5(4), 2-5.
- Umurhan, H. (2014). *Öğretim elemanlarını uzaktan eğitime teşvik eden unsurlar: Gazi Üniversitesi*

örneği (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Gazi Üniversitesi, Ankara.

- Yeşilfidan, S. (2019). *Web tabanlı uzaktan eğitimde ders vermekte olan öğretim elemanlarının karşılaştıkları sorunlar ve çözüm önerileri: Alternatif bir çözüm olarak e-mentorluk* (Yayımlanmamış yüksek lisan tezi). Marmara Üniversitesi, İstanbul
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2013). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. (9. Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yıldız, S., & Bektaş, F. (2020). Eba tv’de yayınlanan beden eğitimi etkinliklerinin veli ve beden eğitimi öğretmenlerinin görüşleriyle değerlendirilmesi. *Milli Eğitim Dergisi, Salgın Sürecinde Türkiye’de Ve Dünyada Eğitim*, 969-987. doi: 10.37669/Milliegitim.773737
- Yılmaz, E., & Güner, B. (2020). Farklı öğrenim kademelerindeki öğrencilere verilen uzaktan eğitim hizmetinin veli görüşlerine göre değerlendirilmesi. *Milli Eğitim Dergisi, Salgın Sürecinde Türkiye’de Ve Dünyada Eğitim*, 477-503. doi: 10.37669/Milliegitim.777353
- Yustina, Y., Halim, L., & Mahadi, I. (2020). The effect of 'fish diversity'book in Kampar district on the learning motivation and obstacles of Kampar High School students through online learning during the Covid-19 period. *Journal of Innovation in Educational and Cultural Research*, 1(1), 7-14.
- Zaccoletti, S., Camacho, A., Correia, N., Aguiar, C., Mason, L., Alves, R. A., & Daniel, J. R. (2020). Parents' perceptions of student academic motivation during the Covid-19 lockdown: A cross-country comparison. *Frontiers in psychology*, 3602. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2020.592670>.

“Uzaktan Eğitim Sürecinde İngilizce Öğretmenlerinin Görüşlerinin Değerlendirilmesi: Nitel Bir Analiz” başlıklı çalışmanın yazım sürecinde bilimsel, etik ve alıntı kurallarına uyulmuş; toplanan veriler üzerinde herhangi bir tahrifat yapılmamış, karşılaşılabilecek tüm etik ihlallerde “Academia Eğitim Araştırmaları Dergisi ve Editörünün” hiçbir sorumluluğunun olmadığı, tüm sorumluluğun yazar(lar)a ait olduğu ve çalışmanın herhangi başka bir akademik yayın ortamına değerlendirme için gönderilmemiş olduğu bu çalışmanın yazar(lar)ı tarafından taahhüt edilmiştir.